T.C
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKSEL İŞİTME-OKUMA-YAZMA DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Köksal APAYDINLI

Tez Danışmanı
Prof. Ülkü ÖZGÜR

ANKARA – 2006

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Köksal Apaydınlı'ya ait ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİKSEL İŞİTME-OKUMA-YAZMA DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan .....
Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞEREN

Üye .....
Prof. Ülkü ÖZGÜR (Danışman)

Üye ....
Yrd. Doç. Dr. Selçuk BİLGİN

ÖZET

Bu araştırma, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okutulmakta olan Müziksel İşitme Okuma Yazma dersinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunların tespit edilerek, bu sorunlara ilişkin öneriler sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırma, durum tespitine yönelik tarama modelini esas alan betimsel bir araştırma olup, kaynak tarama ve anket uygulama yöntemleriyle hazırlanmıştır. Anketlerle ulaşılan veriler frekans ve yüzde tablolarına dönüştürülmüştür.

Araştırmanın evrenini 2006 yılında Türkiye Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde okumakta olan son sınıf öğrencileri, örneklemini ise bir takım ölçütler göz önünde bulundurularak seçilen 15 AGSL'nin 233 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın sonucunda; MİOY dersi ile ilgili kaynak ve araç-gereçlerin yetersiz olduğu, bu derse ait haftalık ders saatinin arttırılması gerektiği, öğrencilerin MİOY dersine nasıl ve ne şekilde çalışmaları gerektiğini bilmedikleri sonuçlarına ulaşılmış ve daha etkili ve verimli bir MİOY dersi öğretimine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, Müziksel İşitme-Okuma-Yazma

Sayfa Adedi : 84

Tez Danışman : Prof. Ülkü ÖZGÜR

ABSTRACT

This research aims to find out the problems that the students encounter in the musical hearing-reading and writing lesson at Anatolian High School Of Fine Arts and to suggest solutions to these problems.

The research is a descriptive one which is based on the literature searching model directed to determine current situation and it is prepared by the methods of searching sources and applying questionnare. The result of the analyzed data which is collected with the questionnaires is converted into percentages and frequency tables.

The population of the study is the senior students of the 2006 term in Anatolian High School Of Fine Arts in Turkey and the sample consists of 233 senior students from 15 Anatolian High School Of Fine Arts considering some criteria.

The result of this research indicates that the materials and the sources for the musical hearing-reading-writing lesson are insufficient, the number of this lesson per week should be increased and how and in which way this lesson should be studied is not known by the students. In addition, the result of the research suggests solutions to teach this lesson to the students more efficiently and effectively.

Keywords : Anatolian High School Of Fine Arts, Musical Hearing-Reading And Writing

Number of Pages : 84

Thesis Supervisor : Prof. Ülkü ÖZGÜR

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın ortaya çıkmasındaki titiz katkıları, özverili rehberliği ve sabırlı desteği ile tez danışmanım Prof. Ülkü ÖZGÜR'e, tez çalışmam boyunca karşılaştığım her türlü problemi çözmede değerli fikirleriyle katkıda bulunan arkadaşlarım Itır ESKİOĞLU'na ve İsmet Erdem EFE'ye ve bana olan desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili eşim Tuba APAYDINLI'ya teşekkür borçluyum.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZET……..……....i
ABSTRACT…….……ii
TEŞEKKÜR…..……..……iii
İÇİNDEKİLER…….……..….iv
KISALTMALAR…….…….....vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ……...viii

BÖLÜM I

GİRİŞ……1
1.Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Kuruluşu…….....3
1.1.AGSL'nin Müzik Eğitimindeki Yeri……..4
1.2.Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Sosyal Durumları……..7
1.3.AGSL'ye Öğrenci Seçimi……...8
1.3.1.Öğrencilerin Seçimi…….....……8
1.4.AGSL'DE Uygulanan Ders Programları……9
1.5.AGSL'lerde Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersleri…….11
1.6.Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersinin Ögeleri……12
1.6.1.Müzik Kuramları…….....……...13
1.6.2.Müziksel İşitme…….....…….……13
1.6.3.Müziksel Okuma…….....……...14
1.6.4.Müziksel Yazma…….…….....15
1.6.5.Müziksel Çözümleme…….....16
1.6.6.Müziksel Yaratma…….....…….……16
Problem Durumu.... ……17
Problem Cümlesi…….18
Alt Problemler…….18

Sayfa No

Araştırmanın Önemi……..…18
Sayıtlılar…….……...…19
Sınırlılıklar…….…...…20

BÖLÜM II

YÖNTEM……..……..21
Araştırmanın Modeli……21
Araştırmanın Evreni…….21
Araştırmanın Örneklemi……..21
Verilerin Toplanması……...23
Verilerin Çözümlenmesi……..24

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR…….25
3.1.MİOY Dersinde Verimli Olabilmek İçin Gerekli Fiziksel Koşullara İlişkin
Bulgular Ve Yorumlar……...…25
3.2.MİOY Dersinde Kullanılan Kaynaklara Ve Araçlara İlişkin
Bulgular Ve Yorumlar……...……27
3.3.Öğrencilerin MİOY Dersinde Yaşadıkları Öğrenme Güçlüklerine İlişkin
Bulgular Ve Yorumlar…….…..34

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER…….56
4.1. MİOY Dersinde Verimli Olabilmek İçin Gerekli Fiziksel Koşullara
İlişkin Sonuçlar……...…….…….56
4.2. MİOY Dersinde Kullanılan Kaynaklara Ve Araçlara İlişkin Sonuçlar……...….56

Sayfa No

4.3. Öğrencilerin MİOY Dersinde Yaşadıkları Öğrenme Güçlüklerine İlişkin Sonuçlar……..…….57
ÖNERİLER……..60
KAYNAKÇA……...62
EKLER……...……..66

KISALTMALAR

AGSL **:** Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi-Liseleri

AGSLMB **:** Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü

GEF MEB **:** Gazi Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü

MEB **:** Milli Eğitim Bakanlığı

MİOY **:** Müziksel İşitme Okuma Yazma

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Sayfa No

Çizelge

Çizelge 1.2.1. AGSL'nin Sayısal Durumları……...……...7
Çizelge 1.4.1. AGSL Müzik Alanı Haftalık Ders Saatleri……...……...…..10
Çizelge 2.1. Örneklem Dağılım Tablosu……...……..…..22
Çizelge 2.2 Anketin Yanıtlanma Durumu……...…….....24
Çizelge 3.1.1. AGSL'nin Kendi Binasında Hizmet Verme Durumu……..…....25
Çizelge 3.1.2. MİOY Dersinin Amaçları Doğrultusunda Çalışabilmek İçin Kullanılan Odaların Yeterlilik Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri……...……...…….26
Çizelge 3.2.1. AGSL'de Bulunan Piyano Sayısı……...……...…...27
Çizelge 3.2.1.1. Piyano Sayılarının AGSL'lere göre Dağılımı……..……28
Çizelge3.2.2. AGSL'deki Piyanoların Düzenli Akordlanma Durumu……...….29
Çizelge3.2.3. MİOY Dersinde Kullanılan Kaynaklara İlişkin Durum……...….30
Çizelge3.2.3.1. MİOY Dersinde Kullanılan Kaynakların AGSL'lere Göre Dağılımı……...……..31
Çizelge3.2.4. MİOY Dersine İlişkin Bilgisayar Destekli Müzik Programlarının Ne Ölçüde Kullanıldığına İlişkin Öğrenci Görüşleri…….…….……32
Çizelge3.2.5. MİOY Dersinde Piyanonun Ve Diğer Araçların Kullanım Durumu……..33
Çizelge3.3.1. Haftalık Ders Programında MİOY Dersi İçin Ayrılan Sürenin Yeterliliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri……..34
Çizelge3.3.2. MİOY Dersine Çalışmak İçin Ayrılan Zaman Dilimine İlişkin Öğrenci Görüşleri…….…..35
Çizelge3.3.3. MİOY Dersinde Ağırlık Verilen Temel Boyutlara İlişkin Görüşler…….…….36
Çizelge3.3.4. MİOY Dersinde Kullanılan Okuma Parçalarının Kendi Ses Sınırına Ne Ölçüde Uygun Olduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri……..…..……..37

Çizelge **Sayfa No**

Çizelge3.3.5. Müziksel Okumada Dikkat Edilen Unsurlara İlişkin Öğrenci Görüşleri……...….38
Çizelge3.3.6. Müziksel Okuma Parçalarında Ders Öğretmeninin Uyguladığı Eşlik Modellerine İlişkin Öğrenci Görüşleri…….…….40
Çizelge3.3.7. MİOY Dersi Kapsamında Müziksel Okuma Çalışırken Kullanılan Yöntemlere İlişkin Öğrenci Görüşleri……..41
Çizelge3.3.8. MİOY Dersinde Deşifre (Ön Okuma) Çalışmalarında Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri.....42
Çizelge3.3.9. MİOY Dersi Dışında Deşifre (Ön Okuma) Çalışmalarına Ayrılan Zaman Dilimine İlişkin Öğrenci Görüşleri…….…….…43
Çizelge3.3.10. Müziksel Okumada Müzikalitenin Ne Ölçüde Uygulandığına İlişkin Öğrenci Görüşleri…….…..44
Çizelge3.3.11. Okuma Parçalarının Form Analizini Yaparken Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri…….....…45
Çizelge3.3.12. Müziksel Okuma Sınavında Başarısızlık Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri……...……46
Çizelge3.3.13. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ezginin Ölçü Sayısı-Usulünü Belirlemede Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri…….…..47
Çizelge3.3.14. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ezginin Tonunu Belirlemede Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri……..….48
Çizelge3.3.15. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ezginin Makamını Belirlemede Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri……...……49
Çizelge3.3.16. Müziksel Yazma Çalışmalarında Aralık Bilgisinden Ne Ölçüde Yararlanıldığına İlişkin Öğrenci Görüşleri……50
Çizelge3.3.17. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ritim Yazmada Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri…..……51

Çizelge **Sayfa No**

Çizelge3.3.18. Müziksel Yazma Sınavında Başarısızlık Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri……..52
Çizelge3.3.19. MİOY Dersinde Motivasyonu Olumlu Yönde Etkileyecek Yöntem Ve Tekniklere Ne Ölçüde Yer Verildiğine Dair Öğrenci Görüşleri…….……..……53
Çizelge3.3.20. Öğrencilerin Etkili Bir MİOY Dersine İlişkin Görüş Bildirme Durumları…….……..54
Çizelge3.3.21. Öğrencilerin Etkili Bir MİOY Dersine İlişkin Görüş Ve Önerileri……..…….....….....54

BÖLÜM I

GİRİŞ

Birey ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme ve geliştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir.

"Eğitim, insanın toplum yaşamına uyuşumunu sağlamak, bazı yeteneklerini geliştirmek ve bazı değerlere saygı duymaya yöneltmek için uygulanan yöntemlerin tümüdür" (Hachette, 1983:1145).

Çok yönlü düşünebilen, düşündüklerini aktarabilen, onları mutlak doğrular olarak görmeyen bir kişiliğe çağdaş eğitim sayesinde ulaşılabilir. Çağdaş eğitimle bireyler, yaratıcı, sorgulayıcı, öğrendiklerini uygulayabilen gelişmiş kişilikler olabilirler.

Uçan'a (1997:40) göre; "çağdaş eğitim bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirilmelerini amaçlar. Çağdaş toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla ve etkili bir biçimde planlanıp uygulanmaya çalışılan bu eğitim sürecinde "sanat eğitimi" eğitimin, "müzik eğitimi" de sanat eğitiminin ana boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir."

Müzik eğitimi, güzel sanatlar eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur. Temelde genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik düzenlenip gerçekleştirilir.

> "Genel müzik eğitimi; iş-meslek, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayrım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir 'insanca yaşam' için gerekli asgari-

> ortak müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Özengen müzik eğitimi; müziğin belli dalına, özengence (amatörce) ilgili olup bunu geliştirmek ve müziksel davranış kazanmak ve müzikten zevk almak amacıyla herkese açık bir müzik eğitimi türüdür. Mesleki müzik eğitimi ise müzik alanını ya da bir dalını meslek olarak seçen bu işle ilgilenip, belli bir müziksel yeteneğe sahip olan kişilere yönelik olup, bu kişilere mesleğin gerektirdiği müziksel birikimi kazandırmak amaçlanır. Mesleki müzik eğitimi, genellikle örgün eğitim kurumlarında gerçekleştirilir" (Uçan, 1997).

Mesleki müzik eğitimi verilen eğitim kurumlarından biri de Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümleridir. "Son yıllarda açılan AGSL'nin sayısal artışıyla da sanat eğitimine verilen önemin daha da arttığı, en az bilim eğitimine eşdeğer tutulduğu görülmektedir. Bu eşdeğerlik de ülkemizde sanat eğitimine verilen önemin en belirgin ve en somut göstergelerinden biri olarak değerlendirilebilir. Böylece sanat eğitimi Türkiye'de ortaöğretim düzeyinde ilk defa ağırlıklı bir şekilde ele alınmış, statü kazanmıştır"(Akgül, 1997).

> "AGSL müzik bölümleri modeli, modern Türkiye'nin kendi koşul ve olanakları içinde, ülkenin kendi gerçekleri, Türk toplumu ve bireylerinin kendi gereksinimleri, beklentileri ve müzik alanının özellikleri ile çağın ve çağcıl Dünya'nın gereklerini birlikte esas alan bir modeldir" (Uçan, 1996: 71).

> "AGSL modeline kuramsal yapı olarak baktığımızda onun Anadolu Lisesi-Fen Lisesi-Genel Lise modellerinin bir bileşkesi olduğunu görüyoruz. Bu nedenle de AGSL modelini bilim ağırlıklı programlar uygulayan ve bu yönüyle de "Bilim Liseleri" diye tanımlanan söz konusu üç lise modelinin bir bileşimi temeline dayanarak oluşturulan, bunun doğal bir sonucu olarak da söz konusu üç lise modelini, bir takım yapısal ögeler içeren "Modeller Bileşkesi" olarak nitelendirebiliriz. Ayrıca AGSL, temelde bilim liseleri modellerinden yola çıkılarak ve geçmişteki ilköğretmen okulları sanat seminerleri modelinden esinlenerek oluşturulan çağdaş bir sanat lisesi olarak da tanımlanabilir" (Uçan, 1995).

1. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Kuruluşu

Müzik eğitiminin yeterince etkili ve verimli olabilmesi için çok düzenli, planlı ve yöntemli çalışılması gerekir. Bunun sağlanabilmesi ise müzik eğitimi verebilecek eğitim kurumlarıyla gerçekleştirilebilir. Bu eğitim kurumlarından biri de AGSL Müzik Bölümleridir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 33. Maddesi AGSL'nin açılmasına temel dayanak olmuştur. 33.maddede şöyle denilmektedir:

"Güzel sanatlar alanında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukları küçük yaşlardan itibaren yetiştirmek üzere temel eğitim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açabilir veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kuruluş, işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir" (Yıldırım, 1998:14).

"1989-1990 öğretim yılından itibaren kurulmaya başlanan AGSL Müzik Bölümleri, müzik eğitimi alanındaki eksikliklerin giderilmesi yolunda atılmış önemli adımlardan biridir. Mesleki müzik eğitimi; yönlendirme/hazırlama, izleme/biçimlendirme, derinleştirme/uzmanlaştırma, geliştirme/yetkinleştirme olmak üzere dört aşamada toplandığında yönlendirme/hazırlama aşamasının işlevi açısından da bu okulların önemli bir boşluğu doldurduğu görülmektedir" (Özgür, 1996).

AGSL, üniversitelerin güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin bir ön basamağı olarak düşünülmektedir. MEB AGSL Yönetmeliğinin 6. maddesinde bu okulların amacı şöyle belirtilmiştir:

"Madde 6- Okulun amacı öğrencilerin; güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerinin, özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını, yabancı dil öğrenmelerini, alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini, milli ve

milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır" (MEB, 1999).

Sanat eğitiminin ülke çapında yaygınlaşmasına önemli ölçüde katkıda bulunan bu okullar, resim ve müzik dallarında eğitim-öğretimlerini sürdürmektedirler. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim kurumları arasında yer alan bu okullar, sanat eğitimini lise düzeyinde ele almaları ve yatılı olmaları ile önemli bir yere sahiptirler.

1.1. AGSL'nin Müzik Eğitimindeki Yeri

Türkiye'deki sanat eğitimi yapılanmasında birçok meslek liselerinin içinde özel yetenek sınavıyla öğrenci alması ve orta öğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi vermesi yönleriyle AGSL'lerin müzik eğitimi adına önemi büyüktür. İlki İstanbul'da 1989-1990 eğitim-öğretim yılında açılan AGSL'ler kuruluşundan bugüne Türkiye'deki müzik eğitiminde önemli yer tutan kurumlar olmuşlardır.

"Sanat eğitiminin önemli bir alanını oluşturan müzik eğitimi, bireylere müzikal davranışlar kazandıran bir eğitim aracı olmanın yanı sıra toplumları geleceğe hazırlayan önemli bir disiplindir" (Türkmen, 1999:4).

> "Mesleki müzik eğitimi ise müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik, müzik alanında belirli mesleklerin gerekli kıldığı müziksel bilgi, beceri, davranış ve birikimi kazandırmayı amaçlar.
>
> Türkiye'de mesleki müzik eğitiminin köklü bir geçmişi vardır.
>
> Cumhuriyet öncesi, imparatorluk dönemi eğitim düzeni içinde uzun süre yer alan örgün sivil eğitim kurumlarından "Enderun Okulları" müzik eğitimi açısından çok önemli kurum ve kuruluşlardır. Askeri müzik eğitimi kurumlarından olan Mehterhane ise 1826'da Yeniçeri Ocaklarının kapatılmasından sonra kaldırılarak yerine Mızıka-ı Hümayun kurulmuştur.

> Mızıka-ı Hümayun'un Türk müzik tarihindeki önemi; Türkiye'de çok sesli müzik alanında ilk ciddi eğitimin bu kurumda verilmeye başlanmış ve belli bir birikimi Cumhuriyet Türkiye'sine aktarabilecek sayıda müzikçi ve eğitimci yetiştirebilmiş olmasından kaynaklanmaktadır" (Yıldırım, 1998:10).

"Cumhuriyet dönemine gelindiğinde Türk müziği, Ziya Gökalp ve Atatürk'ün görüşleriyle temellenmiş, en önde götürülmesi gereken bir sanat dalı olarak önemsenmiştir. 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat (Öğrenimi Birleştirme) Kanunuyla, genel müzik eğitim programları yeniden düzenlenmeye başlanmış, ilerleyen yıllarda ilk-orta-lise düzeyindeki çeşitli okullarda müzik derslerine yer verilmiştir" (Uçan, 1994:3).

> "Okullarımızın müzik öğretmeni ihtiyacını karşılamak üzere, 1924 yılında yine Atatürk"ün isteğiyle Ankara"da önce "Musiki Darülmuallimini" adlı bir okul kurulmuş, daha sonra okul, bir isim değişikliği yapılarak "Musiki Muallim Mektebi" (Müzik Öğretmen Okulu) adını almıştır. 1937-1938 öğretim yılında ortaokul düzeyindeki bu okul, aynı yıl Gazi Terbiye (Eğitim) Enstitüsüne "müzik şubesi" olarak aktarılmış ve ortaöğretim düzeyinden üç yıllık yüksek öğretim düzeyine getirilmiştir. 1978-1979 öğretim yılında, bu alandaki düzenleme çalışmalarına bir yenisi daha eklenerek, 1980 de Gazi Yüksek Öğretmen Okulu "Müzik Bölümü" adını almış ve 1982 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümüne dönüştürülmüştür" (Say, 1985: 531).

> "Son olarak 1997-1998 öğretim yılında Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin bir gereği olarak, YÖK ve Dünya Bankasının işbirliği ile alınan bir kararla, eğitim fakültelerinin resim ve müzik bölümleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında birleştirilmişlerdir. Bu proje çerçevesinde müzik ve resim bölümleri ana bilim dalı düzeyinde çalışmalarını sürdürmektedirler" (Türkmen, 1999:6).

Müzik eğitiminin gelişimi üniversite düzeyine bu şekilde gelirken orta öğretim düzeyinde uzun zamandır eksikliği duyulan sanat eğitimine yönelik lise eğitimi çerçevesinde 1989-1990 eğitim öğretim yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı

Avni Akyol'un girişimleriyle İstanbul'da ilki açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri de müzik ya da resim öğretmenliğine aday öğrencilerin sağlam temellerle üniversite eğitimlerine başlamaları yolunda hazırlayıcı, önemli kurumlar olmuşlardır.

"AGSL Müzik Bölümleri, Türkiye'deki müzik yaşantısının geleneksel ve çağdaş boyutlarıyla bir bütün halinde ele alınıp yönlendirilmesinde ve geliştirilmesinde görev alacak nitelikli insan gücünün yetişmesinde etkin rol oynayarak özengen temelli fakat mesleki doğrultulu müzik eğitimi verir. Bu çerçevede müzik eğitimcisi, müzik bilimcisi, müzik sanatçısı ve müzik teknoloğu yetiştirme programlarına hazırlayıcı özellikler taşır. Programları ise müzik kuramları, ses ve çalgı eğitimini kapsar. Mezunların büyük bir kısmı daha çok üniversitelerin Müzik Eğitimi Bölümlerinde AGSL'de aldıkları eğitimi devam ettirme olanağı bulurlar" (Öz, 1999)

Uçan'ın AGSL'lerin Türk eğitim sistemindeki yeri hakkındaki düşünceleri de bu görüşü desteklemektedir:

> "AGSL kurulduğu tarihten bugüne öğrenci ve öğretmen almakta, eğitim-öğretim programları oluşturmakta ve geliştirmekte, kendilerine kaynaklık eden ilköğretim kurumları ve kendilerinin kaynak oluşturduğu yüksek öğretim kurumlarıyla gittikçe yoğunlaşan bir iletişim ve etkileşim içinde bulunmaktadır. Özellikle mezun öğrencilerinin belli bir müzik altyapısıyla yerleştikleri yüksek öğretim kurumları açısından önemli bir yere sahiptir. Kısa zamanda MEB, ilgili yüksek öğretim kurumları ve bazı uluslararası kurum ve kuruluşların ilgi odağı haline gelmiştir" (Uçan, 1996:72).

Yukarıdaki bilgilerden de anlaşılacağı gibi sayıları giderek çoğalan ve orta öğretim düzeyinde büyük bir boşluğu dolduran AGSL'lerin öğrencilere erken yaşta müzik eğitimine başlama şansı tanıması ve bu doğrultuda üniversitelerin ilgili bölümlerine hazırlayıcı bir eğitim sunması mesleki müzik eğitimi adına son derece önemlidir.

1.2. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Sayısal Durumları

Çizelge 1.2.1. AGSL' nin Sayısal Durumları

Açıldığı Yıl	Açılan AGSL	Açılan Okul Sayısı
1989-1990	İstanbul	1
1990-1991	Eskişehir, İzmir Işılay Saygın, Ankara, Bursa, Kütahya	5
1991-1992	-	-
1992-1993	Adana, Bolu, Diyarbakır, Kayseri	4
1993-1994	Şanlıurfa	1
1994-1995	-	-
1995-1996	Çankırı, Edirne, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, Trabzon, Isparta	5
1996-1997	-	-
1997-1998	-	-
1998-1999	Niğde, Aksaray, Kırşehir, Erzurum, Denizli Özay Gönlüm	5
1999-2000	Adıyaman, Balıkesir Kadriye-Kemal Gürel, Çanakkale Akif Terzioğlu, Mersin Nevit Kodallı, İzmir Kemalpaşa Ümran Baradan, Muğla, Samsun İlkadım, Sinop, Uşak	9
2000-2001	Çorum, Konya Çimento, Hatay Bedii Sabuncu, Tokat, Ordu, Kocaeli, Kırıkkale, Aydın	8
2001-2002	Bingöl, Malatya Abdülkadir Eriş, Kars Gülahmet Aytemiz, Bartın, Zonguldak Erdemir	5
2002-2003	Erzincan, Giresun Hurşit Bozbağ, Kastamonu, Kırklareli Lüleburgaz TEK, Tekirdağ, Van, Karabük Safranbolu İMKB	7
2003-2004	Sivas, Osmaniye	2
2004-2005	Gaziantep Ticaret Odası	1

(Veriler MEB, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü resmi internet sitesinden Ekim 2005 tarihinde alınmıştır).

Milli Eğitim eski bakanı Avni Akyol'un başlattığı çalışmalarla 1989-1990 öğretim yılında ilki İstanbul'da açılan AGSL'ye; 1990-1991 öğretim yılında Eskişehir, İzmir Işılay Saygın, Ankara, Bursa, Kütahya, 1992-1993 öğretim yılında Ankara, Bolu, Diyarbakır, Kayseri, 1993-1994 öğretim yılında Şanlıurfa, 1995-1996 öğretim yılında Çankırı, Edirne, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, Trabzon, Isparta, 1998-1999 öğretim yılında Niğde, Aksaray, Kırşehir, Erzurum, Denizli Özay Gönlüm, 1999-2000 öğretim yılında Adıyaman, Balıkesir Kadriye-Kemal Gürel,

Çanakkale Hüseyin Akif Terzioğlu, Mersin Nevit Kodallı, İzmir Kemal Paşa Ümran Baradan, Muğla, Samsun İlkadım, Sinop, Uşak, 2000-2001 öğretim yılında Çorum, Konya Çimento, Hatay Bedii Sabuncu, Tokat, Ordu, Kocaeli, Kırıkkale, Aydın, 2001-2002 öğretim yılında Bingöl, Malatya Abdülkadir Eriş, Kars Gülahmet Aytemiz, Bartın ve Zonguldak Erdemir, 2002-2003 öğretim yılında Erzincan, Giresun Hurşit Bozbağ, Kastamonu, Kırklareli Lüleburgaz TEK, Tekirdağ, Van, Karabük Safranbolu İMKB, 2003-2004 öğretim yılında Sivas, Osmaniye ve 2004-2005 öğretim yılında Gaziantep Ticaret Odası AGSL eklenerek bugün sayıları 53'e ulaşmıştır.

1.3. AGSL'ye Öğrenci Seçimi

AGSL'de eğitim görecek olan öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenen ölçütler doğrultusunda özel yetenek sınavıyla seçilmektedir.

1.3.1. Öğrencilerin Seçimi

"Madde 9- Öğrenci seçimi aşağıdaki açıklamalara göre yapılır:

Yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da birkaçı ile yapılır. Sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme sonunda en yüksek puandan başlanmak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir" (MEB, 1999)

1.4. AGSL' de Uygulanan Ders Programları

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde kuruluşundan bugüne birkaç farklı ders programı uygulanmıştır.

1990-1991 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan sınıf geçme sistemine göre hazırlanmış olan ilk ders programı, 1991-1992 eğitim-öğretim yılında ders geçme ve kredi sistemine geçilmesiyle değişikliğe uğramıştır.

1996-1997 eğitim-öğretim yılından itibaren ise, Talim ve Terbiye Kurulu'nun 28.05.1996 tarih ve 206 sayılı kararı ile tekrar sınıf geçme yönetmeliğine göre hazırlanmış bir ders programı uygulanmıştır. 2005-2006 eğitim-öğretim yılından itibaren liselerin 4 yıla çıkmasıyla tüm liselerde olduğu gibi AGSL'de de ders programı değişmiştir. Ancak bu değişim kademeli olarak uygulanmaktadır. Daha önce Hazırlık sınıfı okuyan öğrenciler, Mayıs 2004 tarih ve 2560 sayılı Tebliğler Dergisine göre düzenlenen programa göre öğrenimlerini devam ettirmektedir.

Mayıs 2004 tarih ve 2560 sayılı Tebliğler Dergisine göre hazırlanan programdaki haftalık ders saatleri Çizelge 1.4.1.'de detaylı olarak gösterilmiştir.

Çizelge 1.4.1. AGSL Müzik Alanı Haftalık Ders Saatleri

	DERSLER	HAZ. SINIFI	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF
ORTAK GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	Türkçe	4	-	-	-
	Türk Dili ve Edebiyatı	-	4	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	1	1	1
	Tarih	-	2	2	-
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	-	2
	Coğrafya	-	2	-	-
	Matematik	-	4	-	-
	Fizik	-	2	-	-
	Kimya	-	2	-	-
	Biyoloji	-	2	-	-
	Sağlık Bilgisi	-	1	-	-
	Felsefe	-	-	-	2
	Yabancı Dil	20	6	4	4
	II. Yabancı Dil	4	2	2	2
	Beden Eğitimi	2	2	-	-
	Milli Güvenlik Bilgisi	-	-	1	-
TOPLAM		**30**	**30**	**14**	**15**
ALAN DERSLERİ	Müziksel İşitme-Okuma-Yazma	2	2	4	4
	Piyano	2	2	2	2
	Çalgı	2	2	2	2
	Koro	2	2	2	2
	Müziğe Giriş	1	-	-	-
	Müzik Tarihi	-	1	1	1
	Orkestra	-	-	3	3
	Bireysel ses Eğitimi	-	-	1	1
TOPLAM		**9**	**9**	**15**	**15**
ALAN SEÇMELİ DERSLERİ	Oda Müziği	-	-	1	1
	Geleneksel-Çağdaş Türk Müziği	-	-	1	1
	Çalgı Bakım ve Onarım	-	-	1	1
	Bilgisayar	-	-	1	-
	Armoni	-	-	-	1
	Müzik Formları	-	-	-	1
TOPLAM		**-**	**-**	**2**	**2**
SEÇMELİ DERSLER	Türkiye Fiziki Coğrafyası	-	-	3	-
	Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası	-	-	-	3
	Güzel Konuşma ve Yazma	-	-	2	2
	Matematik	-	-	2	2
	Geometri	-	-	2	2
	Halk Bilimi	-	-	2	2
	Takviyeli Yabancı Dil	-	-	2	2
	Edebi Metinler	-	-	3	3
	Genel Türk Tarihi	-	-	3	3
	Trafik Bilgisi	-	-	1	1
	Beden Eğitimi	-	-	2	2
	Resim	-	-	1	1
TOPLAM		**-**	**-**	**8**	**7**
	Rehberlik	**1**	**1**	**1**	**1**
TOPLAM		**40**	**40**	**40**	**40**

1.5. AGSL'lerde Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersi

AGSL Müzik Bölümlerinde ilköğretimden sonra özel yetenek sınavıyla alınan öğrencilerin, bireysel hazır bulunuşluk düzeyleri, motivasyonları, derse karşı ilgi ve sevgileri, müzikal zekaları ve yetenekleri, bilişsel, duyuşsal, devinişsel alanlardaki beceri düzeyleri önemlidir. Kuşkusuz ki AGSL müzik bölümlerinde okutulmakta olan alan derslerinin her birinin bir gerekçesi ve belli bir önemi vardır. Buna göre öğrenciler, AGSL'de öğrenim hayatları boyunca başlıca alan derslerinden MİOY dersini, hazırlık sınıfı dahil olmak üzere dört yıl görmektedir. MİOY eğitimi, tüm müziksel alan derslerinin temelini oluşturduğundan ve öğrencilerin bu derste kazandığı bilgileri diğer alan derslerine transfer edebilmeyi öğrenmesinden dolayı önemli bir işleve sahiptir.

Çizelge 1.4.1'de görüldüğü gibi MİOY dersi, alan dersleri içinde hazırlık sınıfında haftada 2 saat, lise 1. sınıfta haftada 2 saat, lise 2. ve 3. sınıflarda haftada 4 saat olarak okutulmaktadır.Buna göre MİOY dersi, alan derslerinin toplam ders saati içinde en fazla ders saatine sahip olma, şartlı bir ders olma ve bu dersten başarılı olunmadıkça mezun olunamama gibi özelliklerinden de anlaşılacağı üzere alan dersleri içinde önemli ve temel derslerden biridir.

MİOY dersinin ülkemiz müzik eğitimindeki tarihsel gelişimini Aydoğan şöyle açıklamaktadır:

> "Daha önceki ortaöğretim müzik programlarında solfej adı altında kısmen yer verilmekte olan MİO'ya ülkemizde ilk kez, bir çerçeve programı anlayışı içinde 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi Talimatnamesinde, "musiki kıraatı" (müziksel okuma) adıyla yer verilmeye başlandığı, bu okulun 1937-1938 öğretim yılında Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü'ne "Müzik Şubesi" olarak bağlanmasında ise adının, "Kulak Terbiyesi" biçiminde değiştirilmiş olduğu görülmektedir. Ancak, bu iki ders adının eş anlamlı olmadığı açıktır; büyük bir olasılıkla aynı içeriğin önce "okuma" , sonra "müziksel işitme" ağırlıklı olarak ele alındığı söylenebilir. 1969-1970 öğretim yılında uygulamaya konulan programla birlikte bu iki öğenin bir

> araya getirilerek "Kulak Eğitimi ve Solfej" biçimine dönüştürüldüğü görülmektedir. Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Gazi Yüksek Öğretmen Okulu olarak yeni bir yapılanmaya girişmesiyle birlikte bu kez, 1978-1979 öğretim yılından başlayarak Müziksel İşitme Okuma'ya dönüştürüldüğü görülmektedir. Ancak kimi ilgililerin bu ada "yazma" öğesini de ekleyerek kullandıkları bilinmektedir. MİO, yalnızca müziğin işitme ve okuma boyutlarıyla sınırlı olmayıp "yazma" ve "temel müzik bilgileri"ni de kapsamaktadır. Dolayısıyla, "Temel Müzik Bilgileri ve Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitimi" gibi adeta ders tanımına yakın bir ad ortaya çıkmaktadır; "Müziksel İşitme ve Okuma" biçimindeki kısaltmanın bir ders adı olarak daha uygun düştüğü düşünülmektedir" (Aydoğan, 1998:20).

MİOY dersi, müzik alanına ilişkin temel müzik terim ve bilgilerin yanı sıra, müziksel işitme-algılama, müziksel okuma, müziksel yazma, müziksel düşünme (tasarlama), müziksel yaratma ve müziksel çözümlemeyi de kazandırmayı amaçlar.

Albuz'a (1996:193) göre; "Müziksel İşitme Okuma Yazma dersi uygulamalı (çalgı, koro, orkestra vb.) derslerin tümünün, teorik (armoni, kontrapunk, müzik biçimleri vb.) derslerin ise bir çoğunun ön koşuludur. Bu alandaki gecikmiş bir başarı, diğer alanlardaki eğitimin hızını kesmekte ve onların da başarısını engellemektedir."

1.6. Müziksel İşitme Okuma Yazma Dersinin Öğeleri

"Bir dilin işleyişini ve sunduğu düzeni inceleyen, onun ses, sözcük yapısı, anlatım özelliklerini ve cümle kuruluşu gibi öğelerini ele alıp bunların kurallarını saptayan bilime "gramer (dil bilgisi)" denir" (Püsküllüoğlu, 1994).

Müziğin de bir grameri vardır. Müzik dilinin grameri, bu dilin oluşması ve kullanılması sırasında rol oynayan tüm öğeleri kapsar. Bu öğeler ritim, ölçü, dizi, makam-tonalite, ezgi, biçim, örgü-doku, hız, gürlük ve anlatımdan oluşur. Bu öğeleriyle Müziksel İşitme Okuma Yazma öğretimi; müzik kuramları, müziksel işitme, müziksel okuma, müziksel yazma, müziksel çözümleme ve müziksel

yaratmaya ilişkin davranış değişikliklerini hedefleyen yapısıyla mesleki müzik eğitiminin en temel alanı durumundadır.

1.6.1. Müzik Kuramları

Müzik eğitiminde önemli bir yer tutan bu dersin içeriğinde, temel müzik bilgilerini edinme, söylediği-dinlediği-çaldığı müzik yapıtlarını veya okuma parçalarını biçimsel ve armonik yönden tanıma, tonal-modal sistemi algılama ve bu sistemlere ait eserleri tanıma, deşifre ve düzeyine uygun yaratma çalışmaları yapma ile ilgili tüm kuramsal bilgiler bulunmalıdır.

Aydoğan'a (1998:31) göre; "bilişsel alanın, belleme düzeyinden başlayıp daha çok kavrama ve uygulama düzeyindeki davranışlara uzanan bir açılımı vardır. Yeterince özümsenememiş bilgiler müziği yaşama geçirmede engel çıkarmaktadır. Örneğin; kavrama basamağı düzeyinde kazanılamamış bilişsel davranışlar dikte, uygulama basamağı düzeyinde kazanılamamış bilişsel davranışlar ise müziksel yaratmada öğrenciyi yetersiz duruma düşürebilmektedir. "

1.6.2. Müziksel İşitme

MİO dersinin en temel öğelerinden biri olan müziksel işitmeyi Uçan şöyle tanımlamaktadır:

> "Müzik yeteneği belirli alt yeteneklerden ya da yetenek kümelerinden oluşur. Bunların en önemlilerinden biri kuşkusuz, "müziksel işitme yeteneği"dir. Müziksel işitme yeteneği, müzik yeteneğinin temelini ve belkemiğini oluşturur.
>
> Geniş anlamıyla müziksel işitme, işitme duyusuyla algılanabilir müziksel bütün, öğe, gereç, özellik ve ilişkileri (doğru) algılama, tanıma, anımsama (hatırlama), ayırt etme, çözme ve çözümleme yeteneğidir"(Uçan, 1997:19).

Özgür ise müziksel işitmeyi şöyle tanımlamaktadır:

> "Müziksel işitme, işitme yoluyla algılanabilir müziksel öğe ve ilişkileri tanıma, çözümleme ve ayırt etme yeteneğidir. Müziksel öğe ve ilişkiler denince ilk akla gelen şunlardır: Müziksel ses yüksekliği ve ses niteliği, ses gürlüğü, ses rengi, ses türü, ton türü, ritimsel ve ezgisel ilişkiler, aralıklar, iki veya daha çok sesli tınlayışlardır. Bunları tanıma, ayırt etme, çözümleme, adlandırma, yazma vb. konular müziksel işitmenin basamaklarını oluşturur."
> (Özgür, 1996).

1.6.3. Müziksel Okuma

MİOY dersinin en temel öğelerinden biri olan "müziksel okuma"yı Aydoğan şöyle tanımlamaktadır:

> "Bir müzik yazısını seslere çevirmeye "müziksel okuma" denir. Müziksel okuma müzik yazısını, müziğin harfleri olarak nitelendirilebilecek notaların ad, yükseklik, süre (ritm), hız (tempo), gürlük ve ayırtılarıyla seslendirmedir. Müziksel okuma, okumanın özelliğine göre farklı türlere ayrılabilir. Örneğin; gözle (içten) okuma, sesli okuma, deşifre okuma (ön okuma), yorumsal okuma; bona (ritmsel) okuma, dizi okuma, akor dizisi (kadans) okuma, ezgi okuma, tek sesli okuma, bireysel okuma, toplu okuma, eşlikli okuma , eşliksiz okuma; çok sesli okuma, makamsal okuma; vokalle (sesle) okuma, çalgıyla okuma; sol anahtarında okuma, fa anahtarında okuma vb. Müziksel okumanın basitinden bir ritmi, aralığı, ezgiyi okumadan; en karmaşığı durumundaki (partisyon) okumaya değin ulaşabilen ve her davranışın, kendinden sonra gelenin bir ön koşulu olan oldukça geniş bir açılımı vardır. Müziksel okumaya uluslararası müzik terminolojisinde "solfej" denilmektedir ve müzik eğitiminde son derece önemli bir işlevi bulunmaktadır" (Aydoğan, 1998:38).

Yukarıda sıralanan müziksel okuma türlerinin en önemlilerinden biri de deşifredir. Deşifre, bir müzik yazısını ilk görüşte hazırlıksız olarak çalmaya, okumaya denir. Özgür şöyle demektedir:

> "Deşifre, müzik dünyasının sihirli kapısını aralayan en önemli öğelerden ve müzisyenin elindeki en önemli anahtarlardan biridir. Güçlü bir deşifre, mesleki müzik

> eğitiminin vazgeçilmez bir öğesidir. Ayrıca yapıt hakkında ilk bilinçlenmedir. Daha sonraki çalışmalar bu ilk anlamanın üstünde şekillenir. Bu anlama ne ölçüde net ve doğruysa yapıtı çalmak ve okumak o ölçüde çabuk ve doğru olur" (Özgür, 1995a :15).

Önemli görülen bir diğer müziksel okuma türü ise eşlikli okumadır. Eşlikli okuma, okuma parçalarının yazıldığı dizi sistemine göre bir çalgı ile çok seslendirilerek okunmasıdır. Özgür şöyle demektedir:

> "Öğrencinin ton / makam duygusunun geliştirilmesi, ölçü ve ritimleri kavraması, temiz okumasına yardımcı olması, müziksel ifade gücünü arttırması, çok sesli duyma, algılama yeteneklerinin geliştirilmesinde eşlikli okumanın rolü yadsınamaz. Yerinde ve doğru yapılan eşlikli okumanın, müziksel okumanın hedeflediği davranışların pekişmesinde önemli bir katkısı bulunmaktadır" (Özgür,2001:933).

1.6.4. Müziksel Yazma

Sesleri müzik yazısının öğeleriyle ifade etmeye "müziksel yazma" denir. "Müziksel yazma, başından bu yana iç duyuş (kulak) eğitiminin önemli bir parçası olmuştur. Çünkü duyulan müziğe anlam verebilmeyi, sesleri düzene koyabilmeyi en iyi öğreten ve ölçen yöntem budur. "(Aydoğan, Özgür, 1999:5).

Müziksel okumayı en iyi tamamlayabilecek çalışma, müziksel yazmadır ve birbirinden farklı iki boyutu vardır:

a) İşitilen sesleri yazma (dikte etme)
b) Müziksel düşünceleri, tasarıları yazma (yaratma)

"Dikte çalışmalarının amaçları arasında öğrencinin duyduğu , seslendirdiği, kendisinin veya bir başkasının eserini notaya alabilmesini , MİOY dersi eğitimini destekleyen, tamamlayan bir unsur olmasını, genel müzik bilgisi adı altında toplanan (nota isimleri, anahtar, donanım, hız, gürlük, anlatım vb.) terim ve işaretleri

öğrenmesini, yaratıcı yeteneğini geliştirebilmesini, çevre müzikleri derleyebilmesi sayılabilir" (Özgür, Ülkü, 1995b:1)

Müziksel yazma; müziksel düşünmeyi kolaylaştırır, müziksel yaratıcılığı geliştirir. Müziksel yaratıcılığa ilişkin etkinlikler müzik dilinin ögelerini daha iyi kavramaya yardımcı olur.

1.6.5. Müziksel Çözümleme

"Her sanat dalında form (biçim,şekil) vardır ve sanat yapıtları form içinde yerini bulur ve bir değer kazanır" (Cangal ve Erdener, 1977). Biçim, müzik yapıtının içine döküldüğü kalıptır. "Müzik yapıtının biçimi, ezgi kesitlerinin art arda sıralanmasıyla, zamanın akışı içinde olur" (Sun, 1998). Dolayısıyla bir müzik yapıtının biçimi ezgiyi oluşturan kesitler izlenerek algılanabilir, adlandırılabilir. "Bir tema ya da müzik cümlesini, ana karşıt bir tema ya da müzik cümlesi yanıtlar. Bir tartımdaki bir pasaja, başka bir tartımdaki pasaj karşılık verir" (Finkelstein, 1986).

"Algılama ve çözümleme, müzik yapıtlarının kuruluş, yapı ve biçimlerini dinlerken yapıtın anlaşılmasına, dolayısıyla daha iyi duyumsanmasına olanak sağlar. Herhangi bir müzik yapıtının çözümlenerek gerektiği gibi seslendirilip yorumlanmasında form bilgisinin önemli bir rolü vardır" (Aydoğan, 1998).

MİOY dersi, müziksel çözümleme yoluyla müzik biçimlerini uygulamalı olarak öğrenmenin en ideal ortamını hazırlamaktadır. Okunan, yazılan, yaratılan, dinlenen her yapıtın bir biçimi vardır. Bu yapıtlar üzerindeki çözümlemeler, form bilgisinin yaşama geçirilmesinde kolaylık sağlamaktadır.

1.6.6. Müziksel Yaratma

"... Müziksel yaratıcılık; müziksel işitme, algılama, belleme, kavrama, okuma, yazma, çözümleme ve düşünme etkinliklerinin bir devamıdır. Öğrencide yaratıcılık yeteneğinin geliştirilmesi, besteciliğe yeteneği olanları ortaya çıkaracağı

gibi, diğer öğrencilerin de bir müzik parçasını oluşturan bütün öğeleri (sesleri, nota biçimlerini, kuruluşları vb.) daha iyi kavramalarına yardımcı olacaktır" (Aydoğan,1998:42).

AGSL'de müziksel yaratmaya en yatkın ders MİOY'dir. Yaratma çalışmaları tüm işitme eğitimi konularını ve çalışmalarını kapsadığından ve öğrencilerin gelişimlerine katkısı olduğundan önemle ele alınmalıdır.

Mesleki müzik eğitimi veren tüm okullarda temel ders olarak okutulan MİOY dersi, temel müzik terim ve bilgileri, müziksel işitme, okuma, yazma ve müziksel yaratmaya yönelik bir ders olmasının yanında, diğer müzik dersleri ve çalgı derslerinin de temelinin oluşturması açısından çok önemlidir.

MİOY dersinde öğrencilerin başarıları veya başarısızlıkları diğer derslere de aynı yönde yansıyacaktır. Baş, Ercan (2000), MİOY dersiyle ilgili hazırladığı yüksek lisans tezinde "GEF MEB 1993/1994 Girişli Öğrencilerin Müziksel İşitme Okuma ve Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimi Başarıları Arasındaki İlişki"yi araştırmış ve çözümlemeler sonucunda müziksel işitme, okuma ve yazma (MİOY) eğitiminde başarılı olan tüm öğrencilerin piyano eğitiminde de başarılı olduğu, piyano eğitiminde başarısız olan öğrencilerin MİOY eğitiminde de başarısız oldukları ya da değerlendirme sisteminde başarı olarak kabul edilen dilimin alt sınırı olan 60 puan dolaylarında not aldıkları görülmüştür.

Problem Durumu

Mesleki müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan MİOY dersi ile ilgili olarak AGSL öğrencilerinin karşılaştıkları sorunların bugüne dek araştırılmaması eksiklik olarak değerlendirilerek, araştırmaya konu olarak seçilmiştir.

Bu araştırmanın amacı, AGSL'de okutulmakta olan MİOY derslerinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunları, bilimsel veri toplama teknikleri kullanarak saptamak ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri getirmektir. Böylece MİOY

derslerinin nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesine katkıda bulunulacağı düşünülmektedir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki problem cümlesi oluşturulmuştur.

Problem Cümlesi

AGSL'de okutulmakta olan MİOY dersinde Lise 3. sınıf öğrencilerinin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

Alt Problemler

1. AGSL Müzik Bölümü'nde (AGSLMB) öğrenim gören öğrencilerin MİOY dersinde verimli olabilmeleri için gerekli fiziksel koşulların sağlanması ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?

2. AGSLMB'de okutulmakta olan MİOY dersi kapsamında kullanılan kaynak ve araçlara ulaşabilmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

3. AGSLMB öğrencilerinin MİOY dersinde yaşadıkları öğrenme güçlüklerine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

1. Bu araştırma, mesleki müzik eğitiminde önemli kurumlardan biri olan AGSL'nin müzik alanındaki 4 yıllık eğitim-öğretim sürecinin her döneminde yer alan ve alan dersleri içinde ders saati yüzdesiyle en fazla ağırlığa sahip olan MİOY dersi üzerine hazırlanmıştır. MİOY dersi, müzik eğitimi almakta olan öğrencilere müziksel işitme-okuma-yazma, müziksel bellek gelişimi, müziksel düşünme (tasarlama), müziksel yaratıcılık, müziksel çözümleme ve müziksel değerlendirmeye ilişkin davranışları öğretmeyi hedeflemektedir. Bu yönleriyle evrensel bir dil olan müziğin grameri sayılır. Böyle bir dersin öğrenme ortamında öğrencilerin karşılaştıkları sorunların tanımlanması ve çözüm yollarının geliştirilmesi

hedeflenmiştir. Böylece AGSL'de okutulmakta olan MİOY dersine daha fazla katkıda bulunmasına ve bu derste sağlanacak başarının arttırılmasına yarar sağlayacağı için önemli görülmektedir.

2. AGSL'de MİOY öğretimi konusunda gerek sayıları, gerekse bu dersin araştırmaya açık görünen problemli alanlarının ele alınmışlığı ile ilgili yeterince araştırmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmanın, yapılacak diğer araştırmalar için ön bilgi oluşturma, ipuçları verme ve yeni hedefler gösterme bakımından yararlı olacağı umulmaktadır.

Sayıltılar

Bu araştırmada;

1. Araştırma için seçilen örneklemin evreni temsil ettiği,

2. Seçilen araştırma modelinin ve kullanılan veri toplama tekniklerinin geçerli ve güvenirli olduğu,

3. Hazırlanan ankette yer alan soruların araştırmanın geçerlik ve güvenirliğini sağlayabilecek nitelik ve sayıda olduğu,

4. Öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlarda gerçek görüşlerini yansıttıkları temel sayıtlılarından hareket edilmiştir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Kurum ve program bakımından 2005-2006 eğitim–öğretim yılında AGSL'nin Müzik Bölümleri ve bu bölümlerde uygulanmakta olan MİOY dersi öğretim programı ile,

2. Görüşüne başvurulan AGSLMB'de okuyan son sınıf öğrencileriyle,

3. AGSL'nin kuruluş ve işleyiş süreci içinde 2005-2006 Öğretim Yılı Güz Dönemi ile sınırlı tutulmuştur.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından durum tespitine yönelik tarama modelini esas alan betimsel bir araştırmadır. Özel çerçevesi bakımından kesit alma yaklaşımıyla MİO dersinde kazanılan becerileri değerlendirmeyi de içermektedir. Bu özelliği ile araştırmada aynı zamanda, gelişim araştırması modeline de bir ölçüde başvurulmuştur.

Problemin tanımlanmasının ardından mevcut kaynaklar taranırken belgesel tarama tekniklerinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın Evreni

Araştırma evrenini 2005-2006 öğretim yılında Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde okumakta olan son sınıf öğrencileri oluşturmuştur.

Araştırmanın Örneklemi

Araştırma evrenini oluşturan 53 AGSL arasından anketin uygulandığı zaman diliminde araştırmanın örneklemini belirlemek için bazı ölçütler göz önünde bulundurulmuştur. Bu ölçütler;

1. Evrenin en az %25'ini temsil etmesi,
2. Türkiye'deki 7 coğrafi bölgeyi kapsaması,
3. Her coğrafi bölgeden en az 2 okul seçilerek, en az dört yıllık eğitim-öğretim dönemi geçirmiş olması,

4. Örneklemi oluşturan AGSL'deki öğrencilerin lise son sınıfta okuyor olması şeklinde oluşturulmuştur.

Yukarıdaki ölçütlerin tamamına uyularak belirlenen okulların listesi aşağıda çizelge şeklinde verilmiştir.

Çizelge 2.1. Örneklem Dağılım Tablosu

Bölge	**Kuruluş Tarihi**	**Okul Adı**	**Lise 3 Öğrenci Sayısı**	
			f	**%**
Karadeniz	1992	Bolu AGSL	19	8
	2000	Tokat AGSL	18	8
	2001	Bartın AGSL	10	4
Marmara	1990	Bursa Zeki Müren AGSL	22	9
	2002	Tekirdağ Kadriye Nazif Gölge AGSL	12	5
Ege	1990	İzmir Işılay Saygın AGSL	22	9
	1999	Uşak AGSL	18	8
Akdeniz	1995	Isparta AGSL	20	8
	2000	Hatay Antakya Bedii Sabuncu AGSL	11	5
İç Anadolu	1992	Kayseri Fevziye Memduh Gürgüpoğlu AGSL	15	7
	1998	Kırşehir AGSL	14	6
Doğu Anadolu	1998	Erzurum AGSL	14	6
	2001	Bingöl Vali Tamer Ersoy AGSL	9	4
G. Doğu Anadolu	1993	Şanlıurfa AGSL	15	7
	1999	Adıyaman AGSL	14	6
-	-	**Toplam**	**233**	**100**

Çizelge 2.1.'de görüldüğü gibi, örneklem oluşturulurken her bölgeden 2 okul seçilmiştir. Ancak Karadeniz bölgesinde diğer bölgelere göre daha fazla AGSL olduğundan, bir başka deyişle Türkiye'de en çok AGSL'nin Karadeniz bölgesinde bulunmasından dolayı, bu bölgeden 3 AGSL seçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler, literatür taraması ve anket yöntemleriyle toplanmıştır. Literatür taraması yapılırken konuyla ilgili tez, makale, bildiri ve resmi belgelerden yararlanılmıştır.

AGSL müzik programları ile ilgili kaynakların taranmasıyla toplanan bilgiler, alan uzmanlarının da görüşlerine başvurularak, araştırmacının kendi mesleki deneyimi sonucunda oluşan birikimlerle de birleştirilmiş, MİOY dersinde gerçekleştirilmesi düşünülen müziksel davranışlar saptanmıştır. Bu davranışları ölçmeye yönelik anket soruları oluşturulmuş, ardından Ankara AGSL'de son sınıfta okuyan 10 öğrenciye ön uygulama yapılarak anket geliştirilmiş ve son şekli Ekler bölümünde sunulmuştur. Hazırlanan ankette, soru tiplerinin dağılımına göre 4'ü "Derecelendirme", 12'si "Beşli Likert", 3'ü "Tanımlama", 7'si "Çoktan Seçmeli", 1'i "açık uçlu" olmak üzere toplam 27 soru bulunmaktadır. Ankette bilgi derecesini ölçmeye dönük sorular bulunmamaktadır. Ankette araştırmanın amacına yönelik kısa bir bilgi sunulmuş ve anketlerin nasıl doldurulacağına ilişkin açıklamaya yer verilmiştir.

Anketler son sınıf öğrencilerine 4. yarıyılın sonunda uygulanmıştır. Anketler, M.E.B. onayı ile okul müdürlüğüne gönderilmiş, okul idaresi aracılığı ile ders öğretmenlerine ulaştırılarak cevaplanması sağlanmış ve en kısa sürede tamamlanıp tarafıma ulaştırılmıştır. Bu da okul idaresi ve ders öğretmenlerinin, alan dersleri içerisinde en fazla yüzdeye sahip olan MİOY dersine gereken önemi verdikleri şeklinde yorumlanabilir. Aşağıdaki çizelgede yanıtların dönüşüne yönelik veriler yer almaktadır:

Çizelge 2.2. Anketin Yanıtlanma Durumu

Anketin Durumu	f	%
Yanıtlayanlar	233	98
Yanıtlamayanlar	4	2
Toplam	**237**	**100**

Çizelge 2.2.'de görüldüğü gibi öğrencilerin %98'i anketi yanıtlamışlardır. Örneklem grubu 237 son sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Ancak 4 son sınıf öğrencisinin soruları yanıtlamaması nedeniyle bu sayı 233'e inmiştir. Öğrencilerin bu denli etkin katılımlarının ve ayrıntılı yanıtlarının, MİOY dersinde karşılaşılan sorunların ortaya çıkmasına ve bu sorunlara ait çözüm önerilerinin oluşturulmasına önemli ölçüde katkı sağladığı düşünülmektedir..

Verilerin Çözümlenmesi

Belge ve literatür taramasından elde edilen kuramsal verilerden araştırmanın giriş ve bulgular bölümünde yararlanılmıştır.

Anket sonucu toplanan veriler, frekans (f) ve yüzde (%) dağılım tablosu şeklinde sayısal verilere dönüştürülmüştür. Elde edilen bulgular önce çizelgeler halinde verilmiş ve her çizelgede açıklamalarla gerekli yorumlar yapılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. MİOY Dersinde Verimli Olabilmek İçin Gerekli Fiziksel Koşullara İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Çizelge 3.1.1. AGSL'nin Kendi Binasında Hizmet Verme Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	7	47
Hayır	8	53
Toplam	**15**	**100**

Çizelge 3.1.1.'de görüldüğü gibi örneklemi oluşturan 15 AGSL'nin kendine ait binasında hizmet verme durumu %47 oranında "evet" ve %53 oranında "hayır" şeklindedir.

Buna göre; AGSL'nin yarıya yakın bölümü kendi binasında hizmet vermekte iken, yarıdan fazlasının ise kendine ait binasının olmaması oldukça dikkat çekicidir. Yukarıdaki verilerde %53 oranındaki AGSL'nin, başka liselerle aynı çatı altında eğitim yaptığı görülmektedir. Farklı statüdeki okulların aynı çatı altında olması, birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Bunların içinde en önemlileri, sınıflarda sözel ya da sayısal eğitim gören diğer lise öğrencilerinin AGSL'nin müziksel uygulama eğitiminden dolayı rahatsız olmaları ve okulun akşam saatlerinde kapanmasıdır.

Bilindiği gibi AGSL'lerde eğitim, diğer liselerden farklı ve birçok alanda bireysel olarak yapılmaktadır. AGSL öğrencilerinin ders saatleri dışında kullanabilecekleri çalışma odalarının olması ve akşam saatlerini de çalışarak

değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu nedenle bu okulların diğer okullardan ayrılarak yatılı olması bir zorunluluktur.

Görüldüğü gibi, AGSL'nin kendine ait binasının olmaması yukarıdaki sorunları da beraberinde getirmekte ve yapılan eğitim öğretimin sağlıklı olmayacağını düşündürmektedir. Fiziksel çevredeki koşulların önemi göz önüne alındığında, AGSL'lerin bir an önce müzik eğitimine uygun donanımla kendi binalarına kavuşmaları gerekmektedir.

Çizelge 3.1.2. MİOY Dersini Amaçları Doğrultusunda Çalışabilmek İçin Kullanılan Odaların Yeterlilik Durumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	20	9
Büyük ölçüde	76	33
Kısmen	66	28
Çok az	47	20
Hiç	24	10
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.1.2.'de görüldüğü gibi AGSLMB son sınıf öğrencileri, MİOY dersini amaçları doğrultusunda çalışabilecekleri odaların yeterlilik durumları için, %9 oranında "tamamen", %33 oranında "büyük ölçüde", %28 oranında "kısmen", %20 oranında "çok az" ve %10 oranında "hiç" şeklinde yanıt vermişlerdir.

Bu bulgular sonucunda öğrencilerin MİOY dersini amaçları doğrultusunda çalışabilecekleri odaların yeterlilik durumları ile ilgili görüşleri %33 oranıyla "büyük ölçüde" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Ancak "çok az" ve "hiç" seçeneklerinin toplamının %30 gibi hiç de azımsanmayacak bir oran oluşturması, çalışma odalarının yetersizliği bakımından öğrencilerin istedikleri gibi çalışamadıklarını ve bu durumun başarılarına engel olduğu düşüncesini akla getirmektedir. Bu sonuç, mesleki müzik eğitimi veren AGSL'lerin müzik eğitimine uygun donanıma ve yeterliliğe sahip binalara ihtiyacı olduğunu bir kez daha vurgulamaktadır.

3.2. MİOY Dersinde Kullanılan Kaynaklara Ve Araçlara İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Çizelge 3.2.1. AGSL'de Bulunan Piyano Sayısı

Piyano Sayıları	f	%
15'ten fazla	-	-
10-15 arası	7	47
5-10 arası	7	47
5'ten az	1	6
Hiç	-	-
Toplam	**15**	**100**

Çizelge 3.2.1.'e göre örneklemi oluşturan 15 AGSL'de bulunan toplam piyano sayısı, %47 oranında "10–15 arası", yine %47 oranında "5–10 arası" ve %6 oranında "5'ten az" şeklindedir. Çizelgeye göre 15'ten fazla piyanosu olan ya da hiç piyanosu olmayan AGSL bulunmamaktadır.

Aşağıdaki çizelgede AGSL'lerde bulunan piyano sayıları ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir.

Çizelge 3.2.1.1. Piyano Sayılarının AGSL'lere Göre Dağılımı

Kuruluş Tarihi	Okul Adı	Lise 3 Öğr. Sayısı	Piyano Sayıları
1990	İzmir Işılay Saygın AGSL	22	10–15 arası
1990	Bursa Zeki Müren AGSL	22	
1992	Kayseri Fevziye Memduh Gürgüpoğlu AGSL	15	
1992	Bolu AGSL	19	
1993	Şanlıurfa AGSL	15	
1995	Isparta AGSL	20	
1999	Uşak AGSL	18	
1998	Erzurum AGSL	14	5–10 arası
1998	Kırşehir AGSL	14	
1999	Adıyaman AGSL	14	
2000	Hatay Antakya Bedii Sabuncu AGSL	11	
2000	Tokat AGSL	18	
2001	Bartın AGSL	10	
2002	Tekirdağ Kadriye Nazif Gölge AGSL	12	
2001	Bingöl Vali Tamer Ersoy AGSL	9	5'ten az

Çizelge 3.2.1.1.'e göre kuruluş tarihi 1990-1999 yılları arasında olan AGSL'lerde 10-15 arası piyanonun, 1998-2002 yılları arasında kurulan AGSL'lerde ise 5-10 arası piyanonun bulunduğu açıkça belirtilmektedir.

Türkiye'deki AGSL'lerin sınıf kontenjanı en fazla 24 öğrencidir. Ancak Çizelge 3.2.1.1.'de görüldüğü gibi örneklemi oluşturan 15 AGSL'de lise son sınıfların hiçbirinde 24 öğrenciye rastlanmamaktadır. Yukarıdaki çizelgeye göre sayıları 15 ile 22 arasında değişen lise son sınıf öğrencilerine diğer sınıflardaki öğrencilerin de kullanacağı 10-15 arası piyano düşmekte iken; sayıları 10 ile 18 arasında değişen lise son sınıf öğrencilerine yine okuldaki tüm sınıflar düşünüldüğünde 5-10 arası piyano düşmektedir. Başka bir deyişle, daha önce açılan ve büyük illerde olan AGSL son sınıf öğrencileri sınıf mevcutlarına oranla daha fazla piyanoyla çalışma imkânı bulmaktadır. Bunun yanında, son yıllarda alt yapısız olarak ve sınırlı malzemelerle açılan AGSL'lerdeki son sınıf öğrencileri ise piyano

sayılarının yetersizliğinden dolayı verimli çalışamamaktadır. Bunun da öğrenci başarısını önemli ölçüde olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

Çizelge 3.2.2. AGSL'deki Piyanoların Düzenli Akordlanma Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	3	20
Hayır	12	80
Toplam	**15**	**100**

Çizelge 3.2.2.'de görüldüğü gibi örneklemi oluşturan 15 AGSL'nin piyanolarının düzenli akord edilme durumu %20 oranıyla "evet" seçeneği ve %80 oranıyla "hayır" seçeneği şeklindedir.

Buna göre mesleki müzik eğitimi veren AGSL'lerde %80 gibi çok yüksek bir oranda akordsuz piyanoların bulunması, bu okullarda okuyan öğrencilerin ne derece zorlandıklarını açıkça gözler önüne sermektedir. Özellikle MİOY dersi gibi AGSL'nin temel dersinde öğrencilerin işitme düzeylerini geliştirebilmeleri için akordlu piyano kullanımının şart olduğu bilinen bir gerçektir. Bu durumda AGSL'lerdeki tüm piyanoların akordlu olması gerektiği düşünülmekte ve %80 gibi bir oranla ifade edilen "hayır" seçeneği, bu dersin hedeflerine ulaşmada bir engel oluşturacağı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Çizelge 3.2.3. MİOY Dersinde Kullanılan Kaynaklara İlişkin Durum

Kaynaklar	Kullanılan		Kullanılmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Solfej - M. SUN	13	87	2	13	15	100
Lavignac IA	12	80	3	20	15	100
Lavignac IIA	3	20	12	80	15	100
Bona ve Müzik Teorisi – V. TABAKOĞLU	8	53	7	47	15	100
Müziksel İşitme Okuma I - Ü.ÖZGÜR- S. AYDOĞAN	5	33	10	67	15	100
Müziksel İşitme Okuma II Ü.ÖZGÜR- S. AYDOĞAN	2	13	13	87	15	100
Başka	1	7	14	93	15	100

Çizelge 3.2.3.'te belirlenen duruma göre; örneklemi oluşturan 15 AGSL'de MİOY dersinde kullanılmakta olan kaynaklar, %87 oranıyla "Solfej-Muammer Sun" ve %80 oranıyla "Lavignac IA" kitaplarıdır. %53 oranındaki "Bona ve Müzik Teorisi" kitabının ise yukarıda belirtilen ana kaynakların yanında yardımcı kaynak olarak kullanıldığı düşünülebilir. Ayrıca "Lavignac IIA" %20 oranıyla, "Müziksel İşitme Okuma I – Ülkü ÖZGÜR - Salih AYDOĞAN" %33 oranıyla, "Müziksel İşitme Okuma II" %13 oranıyla ve başka seçeneğinde belirtilen "Solfej – Kadir Kargın" %7 oranıyla kaynak kitap olarak kullanılmaktadır.

Aşağıdaki çizelgede AGSL'lerde kullanılan kaynaklar ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir.

Çizelge 3.2.3.1 MİOY Dersinde Kullanılan Kaynakların AGSL'lere Göre Dağılımı

Okul Adı	Solfej M. SUN	Lavig-nac IA	Lavig-nac IIA	Bona ve Müz. Teo.	MİOY I	MİOY II	Solfej K. Kargın
Bolu AGSL	x			x			
Tokat AGSL	x	x					
Bartın AGSL	x	x					
Bursa Zeki Müren AGSL					x	x	
Tekirdağ K. Nazif Gölge AGSL	x	x	x	x			
İzmir Işılay Saygın AGSL		x	x				
Uşak AGSL	x	x	x	x			
Isparta AGSL	x	x		x	x	x	
Hatay Antakya B. Sabuncu AGSL	x	x		x			
Kayseri F. M. Gürgüpoğlu AGSL	x	x		x			
Kırşehir AGSL	x	x			x		
Erzurum AGSL	x			x			
Bingöl Vali Tamer Ersoy AGSL	x	x			x		
Şanlıurfa AGSL	x	x		x	x		
Adıyaman AGSL	x	x					x

Yukarıdaki çizelgeye bakıldığında okutulan kaynaklar bakımından okullar arasında çok büyük düzey farklılıkları görülmektedir. Lise son sınıf MİOY programında dört diyezli ve dört bemollü majör-minör tonlar yer alırken, birçok okulda son sınıfta gelinen düzey "Solfej–M. SUN" ve "Lavignac IA" olmaktadır. Ayrıca yukarıda adı geçen kitapların birçoğu sadece müziksel okuma kitaplarıdır. Bu kitaplar her ne kadar belirli bir plan çerçevesinde yazılsa da MİOY dersinin içeriğinin tümünü kapsamamaktadır. M.E.B.'ye ve belli bir öğretim programına bağlı olan AGSL'lerin MİOY dersinde kullanabilecekleri resmi ders kitabının halen yazılmaması, bu okullardaki öğretmenleri farklı kaynaklara yöneltmiştir. Bu nedenle, MİOY dersi öğretim programını içeren her sınıf düzeyinde ders kitaplarına ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir.

Çizelge 3.2.4. MİOY Dersine İlişkin Bilgisayar Destekli Müzik Programlarının Ne Ölçüde Kullanıldığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Bu tür programları tanıyor ve kullanıyorum	41	18
Bu tür programları tanıyorum ama kullanmıyorum	65	28
Bu tür programları tanımıyorum	127	54
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.2.4.'te görüldüğü gibi AGSL son sınıf öğrencileri, MİOY dersine ilişkin bireysel çalışabilecekleri bilgisayar destekli müzik programlarının kullanımına yönelik olarak %18 oranıyla "bu tür programları tanıyor ve kullanıyorum" seçeneğini, %28 oranıyla "bu tür programları tanıyorum ama kullanmıyorum" seçeneğini ve %54 oranıyla "bu tür programları tanımıyorum" seçeneğini işaretlemişlerdir.

Bu bulgular sonucunda öğrencilerin bu derse bireysel çalışabilecekleri bilgisayar destekli müzik programlarının kullanımıyla ilişkin görüşleri %54 oranıyla "bu tür programları tanımıyorum" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Ayrıca bu sonuca %28 oranıyla "bu tür programları tanıyorum ama kullanmıyorum" seçeneği de eklendiğinde, %82 gibi çok büyük bir oranla bu tür bilgisayar programlarının MİOY eğitiminde hiç kullanılmadığı görülmektedir.

Günümüzde bilgisayar teknolojisinin hayatımızın her evresinde etkin bir şekilde rol oynadığı düşünüldüğünde "Ear Master Pro 4.0" adlı bu ve buna benzer programlar AGSL öğrencilerine avantaj sağlayabilir. MİOY dersi, müzik dilinin gramerini öğreten temel bir derstir. Bu dersin içeriğine ait tek ses duyma-yazma, çift ses duyma-yazma, akor duyma-yazma, ezgi duyma-yazma ve benzeri çalışmalar tek başına çalışılamayacağı için öğrenciler ders dışında bu çalışmaları yapamayacaktır. Çalışma, başarıyı getirir, başarı ise öğrenciyi daha çok çalışmaya sevk eder. Bu

nedenle öğrencilerin performanslarını daha yüksek düzeylere çıkarabilmek için bu tür bilgisayar destekli programların tanıtılması ve kullanıma özendirilmesi ile hedeflenen başarıya katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.2.5. MİOY Dersinde Piyanonun Ve Diğer Araçların Kullanım Durumu

Araçlar	Kullanılan		Kullanılmayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Piyano	14	93	1	7	15	100
Akordeon	-	-	15	100	15	100
Telli çalgılar (gitar, bağlama, ud, vb.)	1	7	14	93	15	100
Yaylı çalgılar (keman, viyola, çello, vb.)	3	20	12	80	15	100
Nefesli çalgılar (yan flüt, trompet, ney, vb.)	-	-	15	100	15	100
Cd ve kasetler	3	20	12	80	15	100

Çizelge 3.2.5.'te görüldüğü gibi örneklemi oluşturan 15 AGSL'nin 14'ü %93 oranla MİOY dersinde piyanoyu kullanmaktadır. Bunun yanında 3 AGSL %20 oranla MİOY derslerinde piyanonun dışında keman ile ders yapmakta, ayrıca cd. ve kasetlerden de yararlanmaktadır. Piyanonun hiç kullanılmadığı %7'lik orana sahip tek okul olan Bingöl AGSL'de piyano olmakla beraber bakım, onarım ve akord sorunları nedeniyle okuldaki MİOY dersleri, öğrencilerin verdikleri bilgilere göre gitar, bağlama ve keman ile yürütülmektedir.

Bu sonuçlara dayanarak birçok okuldaki MİOY dersi öğretmenlerinin ders aracı olarak genellikle piyanoyu kullandıkları gözlenmektedir. Öğretmenlerin MİOY dersinde piyanonun dışında, günlük hayatta dinlenilen ve kullanılan çalgı ve araçları da kullanmaları, öğrencilerin bu çalgıların tınılarını tanımaları bakımından önem taşımaktadır.

3.3. Öğrencilerin MİOY Dersinde Yaşadıkları Öğrenme Güçlüklerine İlişkin Bulgular Ve Yorumlar

Çizelge 3.3.1. Haftalık Ders Programında MİOY Dersi İçin Ayrılan Sürenin Yeterliliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	3	1
Büyük ölçüde	19	8
Kısmen	103	44
Çok az	92	40
Hiç	16	7
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.1.'de görüldüğü gibi haftalık ders programında MİOY öğretimine ayrılan sürenin yeterliliğine ilişkin olarak; öğrencilerin %1'i "tamamen", %8'i "büyük ölçüde", %44'ü "kısmen", %40'ı "çok az" ve %7'si "hiç" seçeneklerini işaretlemiştir.

Bu bulgular sonucunda öğrencilerin haftalık ders programında MİOY dersi için ayrılan sürenin yeterliliğine ilişkin görüşleri %44 oranıyla "kısmen" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Ancak "çok az" ve "hiç" seçeneklerinin toplamının %47 gibi büyük bir oran oluşturması, MİOY ders saatlerinin öğrenci açısından oldukça yetersiz olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Buna dayanarak haftalık ders programında MİOY dersi için ayrılan ders saati sayısının arttırılması gerekmektedir. MİOY dersinin müzik dilini öğreten gramer görevini üstlendiği düşünüldüğünde, ders saatlerinin arttırılması öğrencilerin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal hedeflere ulaşabilirliğini arttıracak ve derse ait başarı oranını daha yüksek seviyeye çıkarabilecektir.

Çizelge 3.3.2. MİOY Dersine Çalışmak İçin Ayrılan Zaman Dilimine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Her gün 1 saat	36	15
Haftada 3 gün birer saat	39	17
Derslerden önce	48	21
Sınavlardan önce	92	39
Başka	18	8
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.2.'de görüldüğü gibi AGSL öğrencileri MİOY dersine çalışmak için ayırdıkları zaman dilimine ilişkin olarak %15 oranında "her gün 1 saat", %17 oranında "haftada 3 gün birer saat", %21 oranında "derslerden önce", %39 oranında "sınavlardan önce" ve %8 oranında "başka" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Başka seçeneği altında görüş bildirenlerin cevapları ise "gerektiği kadar" şeklindedir.

Yukarıdaki bulgular sonucunda AGSL öğrencilerinin MİOY dersine çalışmak için ayırdıkları zaman dilimi, %39 gibi yüksek bir oranla "sınavlardan önce" seçeneğinde yoğunlaşmıştır.

Mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturan bu derse öğrencilerin yeterli çalışma zamanını ayırmayarak büyük bir oranda sadece sınavlardan önce çalışması, öğrencilerin bu derse yeterince çalışmadığını ve ne şekilde çalışacağını bilmediğini göstermektedir. Bu durumda ders öğretmenleri, bu dersi çalışırken nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini öğrencilere anlatmalıdır. Çalışma alışkanlığının Çizelge 3.1.1., Çizelge 3.1.2. ve Çizelge 3.2.4. ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.3. MİOY Dersinde Ağırlık Verilen Temel Boyutlara İlişkin Görüşler

Temel Boyutlar	Önem Derecesi										Toplam	
	I		II		III		IV		V			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müziksel İşitme	**147**	63	58	25	15	7	10	4	3	1	233	100
Müziksel Okuma	8	3	71	31	**107**	46	39	17	8	3	233	100
Müziksel Yazma	9	4	**91**	39	79	34	48	21	6	2	233	100
Müziksel Yaratma	-	-	9	4	7	3	33	14	**184**	79	233	100
Temel Müzik Bilgileri	69	30	15	6	14	6	**103**	44	32	14	233	100

MİOY dersinin hedeflerini gerçekleştirmek için bu dersin temel boyutlarından her birine belli oranlarda yer vermek gerekmektedir. Çizelge 3.3.3.'ten izleneceği gibi, öğrencilerin verdikleri cevaplarda MİOY dersi öğretmenlerinin derslerini işlerken ağırlık verdikleri temel boyutların önem dereceleri aşağıda belirtilmiştir.

Buna göre; "müziksel işitme" %63 oranla I. derecede, "müziksel yazma" %39 oranla II. derece, "müziksel okuma" %46 oranla III. derecede, "temel müzik bilgileri" %44 oranla IV. derecede ve "müziksel yaratma" %79 oranla V. derecede önemli görülmektedir. Lise son sınıf öğrencilerinin seviyeleri göz önüne alındığında, hiçbir öğrencinin "müziksel yaratma" seçeneğini I. önem derecesinde belirtmeyişi oldukça dikkat çekicidir.

Yukarıdaki verilere bakılarak dersin temel boyutlarına verilen ağırlıklar önem derecelerine göre; müziksel işitme, müziksel yazma, müziksel okuma, temel müzik bilgileri ve müziksel yaratma şeklinde sıralanmaktadır. Bu temel boyutların aslında birbirleriyle ilişkili, birbirlerini destekleyici ve geliştirici olduğu bilinmektedir. Verilen yanıtlar, ders öğretmenlerinin MİOY dersinin önemli bir boyutunu oluşturan müziksel yaratmaya yeterli zaman ayırmadıklarını göstermektedir.

Çizelge 3.3.4. MİOY Dersinde Kullanılan Okuma Parçalarının Kendi Ses Sınırına Ne Ölçüde Uygun Olduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	31	13
Büyük ölçüde	78	34
Kısmen	91	39
Çok az	29	12
Hiç	4	2
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.4.'te görüldüğü gibi MİOY dersinde kullanılan okuma parçalarının kendi ses sınırlarının uygunluğuna ilişkin öğrenci görüşleri, %13 oranında "tamamen", %34 oranında "büyük ölçüde", %39 oranında "kısmen", %12 oranında "çok az" ve %2 oranında "hiç" şeklindedir.

Yukarıdaki bulgular sonucunda MİOY dersinde kullanılan okuma parçalarının öğrencilerin ses sınırlarına uygunluğu %39 oranıyla "kısmen" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu sonuca göre, MİOY dersi öğretmenlerinin kullandıkları okuma parçalarının öğrencilerin ses sınırına uygun olmadığı yorumu yapılabilir. Lise son sınıftaki öğrenciler, mutasyon dönemini tamamlayarak kişisel ses renklerine ulaşırlar. Bu durumda alto ya da bas ses rengine sahip öğrenciler çok tiz notalardaki okuma parçalarını okuyamamaktadır. Çizelgeye bakıldığında "kısmen" seçeneği ile "büyük ölçüde" seçeneği arasında çok az bir fark olduğu görülmektedir. %34 oranıyla "büyük ölçüde" seçeneğini işaretleyen öğrencilerin tenor ya da soprano olduğu düşünüldüğünde ve okuma parçalarının çoğunlukla tiz seslerden oluştuğu hatırlandığında bu parçaları okuyabildikleri anlaşılmaktadır. Ancak bas ya da alto sesli öğrencilerin bu parçaları tam olarak okuyamadıkları, %39 gibi bir oranla "kısmen" seçeneğinde açıkça görülmektedir.

AGSL'nin kuruluşundan bu yana birçok dersin öğretim programına uygun ders kitapları hazırlanmasına karşın MİOY dersinin öğretim programına uygun kitabı

hazırlanmamıştır. Öğrencinin bulunduğu yaş ve ses grubu dikkate alınarak yazılan, seçilen ders kitaplarının bulunmaması, öğretmenlerin alıştığı, bildiği kitabı tercih etmesine neden olmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin kendi ses sınırları dışındaki okuma parçalarını okumakta güçlük çektiği düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.5. Müziksel Okumada Dikkat Edilen Unsurlara İlişkin Öğrenci Görüşleri

Unsurlar	Önem Derecesi								Toplam	
	I		II		III		IV			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ses-süre-hız açısından doğru okuma	**137**	59	61	26	22	9	13	6	233	100
Ölçü sayısı-usul, ton-makam gibi ögelere dikkat ederek okuma	78	34	**115**	49	28	12	12	5	233	100
Form bilgisine dikkat ederek okuma	4	2	18	8	72	31	**139**	59	233	100
Tonal-makamsal yapılanmaya ve geçkilere dikkat ederek okuma	14	6	39	17	**111**	47	69	30	233	100

Çizelge 3.3.5.'te müziksel okuma sırasında öğrencilerin dikkat ettiği unsurlar sıralanmıştır. Öğrencilerin verdikleri yanıtlara göre bu unsurların önem dereceleri aşağıda belirtilmiştir.

Buna göre; "okuma parçasını ses-süre-hız açısından doğru okuma" %59 oranla I. derecede, "okuma parçasını ölçü sayısı-usul, ton-makam gibi öğelere dikkat ederek okuma" %49 oranla II. derecede, "okuma parçasını tonal-makamsal yapılanmaya ve geçkilere dikkat ederek okuma" %47 oranla III. derecede ve "okuma parçasını form bilgisine dikkat ederek okuma" %59 oranla IV. derecede önemli görülmektedir.

Yukarıdaki verilere bakılarak müziksel okuma sırasında dikkat edilmesi gereken unsurlar önem derecesine göre ses-süre-hız açısından doğru okuma, ölçü

sayısı-usul, ton-makam gibi öğelere dikkat ederek okuma, tonal-makamsal yapılanmaya ve geçkilere dikkat ederek okuma ve form bilgisine dikkat ederek okuma şeklinde sıralanmaktadır. Bir okuma parçasını çalışırken öncelikle ölçü sayısına veya usulüne bakılarak ezginin birim vuruşu ve ritmi hakkında bilgi sahibi olunmalı, daha sonra ton veya makamla ilgili donanım çözümlenerek okuma parçasının iskeleti oluşturulmalıdır. Tona-makama girme çalışması yaptıktan sonra okuma parçası ses-süre-hız açısından doğru okunmalı, motiflere ve cümlelemelere dikkat edilmelidir. Ezgide tonal ya da makamsal geçkiler varsa daha önce kazanmış olduğu bilgilerden yararlanarak bu geçkiler doğru bir şekilde seslendirilmelidir. Oysa öğrencilerin verdiği cevaplarda, ölçü sayısı-usulüne dikkat etmeden ve tona-makama girme çalışması yapmadan, okuma parçasını ses-süre-hız açısından okuma I. derecede önemli görülmektedir.

Yeterli ön hazırlık yapılmadan okuma parçasını seslendirmenin, hata yapmaya ve zaman kaybına neden olacağı, bu nedenle parçayı okumadan önce donanımı hakkında bilgi sahibi olunması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca müziksel okuma parçaları form bilgisinin konularını içeren motif-cümle-dönem ve benzeri ögelerin pekiştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin verdikleri yanıtlar, form bilgisi öğretiminde müziksel okuma parçalarından yeterince yararlanılmadığını göstermekte ve Çizelge 3.3.5'te görüldüğü gibi sıralamada en sonda yer almaktadır. Bu durumun öğrencilerin piyano dersine ve ana çalgısına da olumsuz yansıyacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.6. Müziksel Okuma Parçalarında Ders Öğretmeninin Uyguladığı Eşlik Modellerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Eşlik Modelleri	f	%
Aynı zamanda okuma parçasının ezgisini de çalıyor	91	39
Okuma parçasının belirli yerlerinde ses basarak kontrol ediyor	76	33
Okuma parçasının armonik yapısına uygun akor ve figürler kullanıyor	66	28
Hiç eşlik yapmıyor	-	-
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.6.'da görüldüğü gibi müziksel okuma sırasında ders öğretmenlerinin uyguladığı eşlik modellerine ilişkin öğrenci görüşleri, %39 oranında "aynı zamanda okuma parçasının ezgisini de çalıyor", %33 oranında "okuma parçasının belirli yerlerinde ses basarak kontrol ediyor", %28 oranında "okuma parçasının armonik yapısına uygun akor ve figürler kullanıyor" şeklindedir. Çizelgeden de anlaşılacağı gibi derslerde hiç eşlik yapmayan öğretmen bulunmamaktadır.

Öğrencinin ton/makam duygusunun geliştirilmesi, ölçü ve ritimleri kavraması, temiz okumasına yardımcı olması, müziksel ifade gücünü arttırması, çoksesli duyma-algılama yeteneklerinin geliştirilmesinde eşlikli okumanın rolü yadsınamaz. Yerinde ve doğru yapılan eşlikli okumanın, müziksel okumanın hedeflediği davranışların pekişmesinde önemli bir katkısı bulunmaktadır.

Müziksel okuma parçalarına eşlik yapabilmek, piyanoda belirli bir düzeyi ve yeterli bir form-armoni bilgisine sahip olmayı gerektirir. Çizelgede, AGSL'de görev yapan %28 oranındaki MİOY öğretmeninin piyanoda eşlik yapma becerisine sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, öğretmeni, okuma parçasının ezgisini çalmaya yöneltecektir ki çizelgedeki veriler %39 oranla bu düşünceyi doğrulamaktadır. Bu

şekilde yapılan eşliğin, müziksel okumanın hedeflediği davranışların pekişmesine yeterli katkı sağlamayacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.7. MİOY Dersi Kapsamında Müziksel Okuma Çalışırken Kullanılan Yöntemlere İlişkin Öğrenci Görüşleri

Yöntemler	f	%
Okuma parçasını çalışmadan önce çalgımla baştan sona bir kez çaldıktan sonra parçayı okumaya başlarım	71	31
Okuma parçasının ilk notasını çalgımdan ses aldıktan sonra parçayı okumaya başlarım	50	21
Çalgımdan önce la sesi alıp, kendi sesimle okuma parçasının tonu-makamı ile ilgili çalışma yaptıktan sonra parçayı okurum	54	23
Okuma parçasını hem çalarım, hem okurum	58	25
Başka	-	-
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.7.'de görüldüğü gibi öğrencilerin müziksel okumada kullandıkları yöntemler, %31 oranında "okuma parçasını çalışmadan önce çalgımla baştan sona bir kez çaldıktan sonra parçayı okumaya başlarım", %21 oranında "okuma parçasının ilk notasını çalgımdan ses aldıktan sonra parçayı okumaya başlarım", %23 oranında "çalgımdan önce la sesi alıp, kendi sesimle okuma parçasının tonu-makamı ile ilgili çalışma yaptıktan sonra parçayı okurum", %25 oranında "okuma parçasını hem çalarım, hem okurum" şeklindedir. "başka" seçeneğini belirten öğrenci bulunmamaktadır.

Yukarıdaki bulgular sonucunda öğrencilerin müziksel okumada kullandıkları yöntemler %31 oranıyla "okuma parçasını çalışmaya başlamadan önce çalgımla baştan sona bir kez çaldıktan sonra parçayı okumaya başlarım" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu durumun öğrenciyi, okuma parçasını duyarak öğrenmeye yönlendireceği düşünülmektedir. Yine seçeneklere bakıldığında %25 oranındaki öğrenci gurubu, parçayı hem çalıp hem okuyarak çalıştığını belirtmektedir. Bu

durumda öğrenci kazanmış olduğu davranışları müziksel okumada kullanamaz. Öğrencilerin %77'si gibi çok önemli bir oranı, okuma parçalarına nasıl çalışılması gerektiğini bilememektedir. Sadece %23'ü çalgısından la sesi alarak, başka hiçbir yardım olmaksızın kendi sesiyle parçanın tonu veya makamıyla ilgili ön hazırlık yaptıktan sonra parçaları okumaktadır. Doğru okuma alışkanlığının ilk derslerden itibaren öğrenciye kazandırılmaya çalışılmasının ve bunun öneminin ısrarla vurgulanmasının gerektiği düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.8. MİOY Dersinde Deşifre (Ön Okuma) Çalışmalarında Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	19	8
Büyük ölçüde	55	24
Kısmen	110	47
Çok az	45	19
Hiç	4	2
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.8.'de belirtildiği gibi derste yapılan deşifre (ön okuma) çalışmalarında öğrenciler kendilerini %8 oranında "tamamen", %24 oranında "büyük ölçüde", %47 oranında "kısmen", %19 oranında "çok az" yeterli bulmaktadır. Ayrıca %2 oranındaki öğrenci grubu "hiç" seçeneğini işaretleyerek kendilerini yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

Yukarıdaki verilere göre ders içindeki deşifre çalışmalarında öğrencilerin kendilerini yeterli görmeleri %47 oranında "kısmen" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Lise son sınıf öğrencilerinin seviyeleri düşünüldüğünde "tamamen" ve "büyük ölçüde" seçeneklerinin toplamının %32 gibi düşük bir oran oluşturması, Çizelge 3.3.7.'de belirtildiği gibi, öğrencilerin %77'sinin okuma parçalarına nasıl çalışılması gerektiğini bilememesinden kaynaklanmaktadır

Müzik alan derslerinde deşifrenin oldukça geniş bir kullanım alanı vardır ve MİOY dersinde kazanılan davranışların ölçülmesinde en önemli göstergelerden biridir. Bu nedenle ülkemizde ve birçok ülkede müzik becerisini ölçen sınavlarda deşifre önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği programına öğrenci yerleştirme sınavlarında, deşifrenin başarı puanına etkisinin bazı üniversitelerde %30'u geçtiği görülmektedir.

Öğrencinin düzeyine, ses sınırlarına uygun parçaların seçilmesi ve her ders deşifreye yeterli zaman ayrılmasının, öğrencinin doğru deşifre alışkanlığı geliştirmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

"Deşifre, müzik dünyasının sihirli kapısını aralayan en önemli öğelerden ve müzisyenin elindeki en önemli anahtarlardan biridir. Güçlü bir deşifre, mesleki müzik eğitiminin vazgeçilmez bir öğesidir" (Özgür, 1995a:15).

Çizelge 3.3.9. MİOY Dersi Dışında Deşifre (Ön Okuma) Çalışmalarına Ayrılan Zaman Dilimine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Her gün 1 saat	15	7
Haftada 3 gün birer saat	31	13
Derslerden önce	75	32
Sınavlardan önce	86	37
Başka	26	11
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.9.'da öğrencilerin MİOY dersi dışında deşifre çalışmalarına ayırdıkları zaman dilimi, %7 oranında "her gün 1 saat", %13 oranında "haftada 3 gün birer saat", %32 oranında "derslerden önce", %37 oranında "sınavlardan önce" şeklindedir. %11 oranındaki öğrenci grubu "başka" seçeneğini işaretlemiş ve büyük bir oranla "ara sıra çalışırım" şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir.

Yukarıdaki verilere göz önüne alındığında, öğrencilerin deşifreyi %37 gibi azımsanmayacak bir oranla sınavlardan önce çalışmayı alışkanlık haline getirmesi, deşifrenin önemini ve sağladığı katkıyı bilmediklerini akla getirmektedir. Örneklem grubunun sınıf düzeyi hatırlandığında, bu dersin öneminin ve derse nasıl çalışılacağının net bir şekilde anlatılarak öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.10. Müziksel Okumada Müzikalitenin Ne Ölçüde Uygulandığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	15	6
Büyük ölçüde	52	22
Kısmen	79	34
Çok az	53	23
Hiç	34	15
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.10.'da görüldüğü gibi öğrenciler, müziksel okumada müzikaliteyi uygulama durumlarına %6 oranında "tamamen", %22 oranında "büyük ölçüde", %34 oranında "kısmen", %23 oranında "çok az" ve %15 oranında "hiç" şeklinde yanıt vermişlerdir.

Bu bulgular sonucunda öğrencilerin müziksel okumada müzikaliteyi uygulamalarına ilişkin görüşleri %34 oranıyla "kısmen" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Ayrıca "kısmen", "çok az" ve "hiç" seçeneklerinin toplamının %72 gibi çok yüksek bir oran oluşturması, öğrencilerin müzikaliteyi uygulamadığını göstermektedir. Bu ise, müziksel okuma sırasında öğrencilerin okuma parçalarını yorumlamadıklarını düşündürmektedir.

Müzikalitenin kişiden kişiye değişen ve doğuştan gelen bir yetenek olmasına karşın hız ve gürlük terimleri, form bilgisi, çokseslilik ve benzeri bilgilerin

öğretilmesi ve sistemli bir şekilde uygulanması ile geliştirilebileceği; müziksel okuma çalışmalarının müzikalitenin gelişimi için uygun ortamlar olduğu ve öğrencilerin kazanacakları davranışları diğer alan derslerine de (ana çalgı, piyano, koro, orkestra) yansıtacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.11. Okuma Parçalarının Form Analizini Yaparken Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	12	5
Büyük ölçüde	57	25
Kısmen	96	41
Çok az	53	23
Hiç	15	6
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.11.'de görüldüğü gibi, öğrenciler okuma parçalarının form analizini yaparken kendi yeterliliklerini %5 oranında "tamamen", %25 oranında "büyük ölçüde", %41 oranında "kısmen", %23 oranında "çok az" ve %6 oranında "hiç" şeklinde belirtmişlerdir.

Yukarıdaki verilere bakıldığında öğrencilerin okuma parçalarının form analizini yaparken kendilerini yeterli buluş düzeylerinin %41 oranıyla "kısmen" seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum, "kısmen", "çok az" ve "hiç" seçeneklerinin toplamı da düşünüldüğünde, %70 oranındaki AGSL son sınıf öğrencilerinin form bilgisi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını düşündürmektedir.

MİOY dersi; müziksel okuma-yazma, temel müzik bilgileri, form bilgisi, çokseslilik, müziksel yaratma ve benzeri birçok alanı kapsamaktadır. Tüm konuların öğretimi ve birbirleri ile ilişkilendirilmeleri birçok güçlüğü beraberinde getirmektedir. Öğretim programına uygun ders kitaplarının yazılmasının, diğer

konularda olduğu gibi form bilgisi öğretiminde de öğretmene yol göstereceği; böylece öğrenciyi son sınıftaki form bilgisi dersine de hazırlayacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.12. Müziksel Okuma Sınavında Başarısızlık Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Nedenler	Önem Derecesi												Toplam	
	I		II		III		IV		V		VI			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
Okuma parçasının tonuna - makamına girememe	18	8	19	8	**61**	26	48	21	34	15	31	13	211	91
Okuma parçasının ritimlerini algılayamama	7	3	20	8	30	13	48	21	51	22	**55**	24	211	91
Okuma parçasını aralık düşünerek okumama	49	21	**76**	33	32	14	24	10	17	7	13	6	211	91
Okuma parçasını olması gerekenden daha hızlı okuma	16	7	14	6	34	15	37	16	**58**	25	52	22	211	91
Okuma parçasını okurken detone olma (temiz okuyamama)	39	17	32	14	20	8	**49**	21	39	17	32	14	211	91
Dikkat eksikliğinden dolayı konsantre olamama	**85**	37	37	16	23	10	19	8	16	7	31	13	211	91
Başarılı	-		-		-		-		-		-		22	9

Çizelge 3.3.12.'de müziksel okuma sınavındaki başarısızlık nedenleri sıralanmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplara göre bu nedenlerin önem dereceleri aşağıda belirtilmiştir.

Buna göre; "dikkat eksikliğinden dolayı konsantre olamama" %37 oranla I. derecede, "okuma parçasını aralık düşünerek okumama" %33 oranla II. derecede, "okuma parçasının tonuna-makamına girememe" %26 oranla III. derecede, "okuma parçasını okurken detone olma" %21 oranla IV. derecede, "okuma parçasını olması gerekenden daha hızlı okuma" %25 oranla V. derecede ve "okuma parçasının ritimlerini algılayamama" %24 oranla VI. derecede önemli görülmektedir.

Yukarıdaki verilere bakıldığında öğrencilerin müziksel okuma sınavındaki başarısızlık nedenleri ilk üç sıraya göre;

1. Dikkat eksikliğinden dolayı konsantre olamama,
2. Okuma parçasını aralık düşünerek okumama,
3. Okuma parçasının tonuna-makamına girememe şeklinde sıralanmıştır.

Dikkat eksikliği aslında öğrencinin ne yapacağını bilmemesinden kaynaklanmaktadır. Bir okuma parçasını okumadan önce neler yapması gerektiğini bilmeyen öğrencinin her şeyi birlikte düşünmesi ve başarısız olma korkusu dikkatini vermesini engellemektedir. Bunların dışında, okuma parçasını gerektiğinde aralık düşünerek okumama ise öğrencilerin aralık bilgisini nasıl ve nerede kullanacağını tam olarak bilmediğinin göstergesi olarak kabul edilebilir. Daha önce Çizelge 3.3.7.'de değinildiği gibi öğrencilerin önemli bir bölümü okuma parçalarını çalışırken ya ilk önce çalgılarıyla baştan sona çalmakta, ya da hem çalıp hem okumaktadır. Bu tür çalışma alışkanlığının öğrencilerin çoğunda aralık kavramının ve ton makam duygusunun pekişmesini engellediği, bunun sonucunda müziksel okuma sınavlarında başarısızlığın önemli bir nedeni olarak karşımıza çıktığı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.13. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ezginin Ölçü Sayısı-Usulünü Belirlemede Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	57	25
Büyük ölçüde	79	34
Kısmen	66	28
Çok az	24	10
Hiç	7	3
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.13.'te belirtildiği gibi öğrenciler, müziksel yazma çalışmalarında ezginin ölçü sayısı-usulünü belirlemede kendilerini %25 oranında "tamamen", %34 oranında "büyük ölçüde", %28 oranında "kısmen", %10 oranında "çok az" yeterli bulmaktadır. Kendilerini yetersiz bulan öğrenciler ise %3 oranıyla "hiç" seçeneğinde belirtilmiştir.

Yukarıdaki verilere bakıldığında öğrencilerin müziksel yazma çalışmalarında ezginin ölçü sayısı-usulünü belirlemede kendilerini yeterli görmeleri %34 oranıyla "büyük ölçüde" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Buna paralel olarak "tamamen" seçeneğinin de %25 oranında olduğu düşünülürse, öğrencilerin toplam %59'u yani yarısından fazlası müziksel yazmada ezginin ölçü sayısı-usulünü belirleyebilmektedir. Ezgi yazmanın ilk aşamalarından biri olan ölçü-usul bulma gerçekleştirilemediğinde yazma işleminin sağlıklı yapılamayacağı, bu nedenle %59 oranının yetersiz olduğu düşünülmektedir. Ölçüler ve birim vuruş konusunda öğrencilere ayrıntılı bilgiler verilmesinin ve motif-cümle bilgisinin ölçü oluşturmadaki öneminin kavratılmasının ölçü-usul bulmada olumlu etken olacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.14. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ezginin Tonunu Belirlemede Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	37	16
Büyük ölçüde	74	32
Kısmen	79	34
Çok az	38	16
Hiç	5	2
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.14.'te görüldüğü gibi öğrencilerin %16'sı "tamamen", %32'si "büyük ölçüde", %34'ü "kısmen", %16'sı "çok az" ve %2'si "hiç" seçeneklerini

işaretleyerek müziksel yazma çalışmalarında ezginin tonunu belirlemedeki yeterliliklerini belirtmişlerdir.

Buna göre; öğrencilerin ezginin tonunu bulmadaki yeterlilikleri %34 oranıyla "kısmen" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Çizelgeye bakıldığında "kısmen", "çok az" ve "hiç" seçeneklerinin toplamının %52 gibi yüksek bir oran oluşturması, örneklem grubunun düzeyi hatırlandığında, ezginin tonunu bulamayan öğrencilerde MİOY dersi ile ilgili eksiklikler olduğunu göstermektedir. Bir ezgi yazabilmek için her şeyden önce ezginin ölçü sayısının ve tonunun bulunması gerekir. Öğrenciye çeşitli dizilerin ve bu diziler arasındaki seslerin birbiriyle ilişkilerinin ve işlevlerinin öğretilmesi, ton bulmaya ilişkin ipuçlarının verilmesi, öğrenciye ezginin tonunu bulmada katkı sağlayacağını düşündürmektedir.

Çizelge 3.3.15. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ezginin Makamını Belirlemede Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	10	4
Büyük ölçüde	24	10
Kısmen	50	22
Çok az	81	35
Hiç	68	29
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.15.'te görüldüğü gibi öğrenciler, müziksel yazma çalışmalarında ezginin makamını belirlemedeki yeterliliklerini, %4 oranında "tamamen", %10 oranında "büyük ölçüde", %22 oranında "kısmen", %35 oranında "çok az" ve %29 oranında "hiç" şeklinde yanıtlamışlardır.

Yukarıdaki verilere göre "çok az" ve "hiç" seçeneklerinin %64 gibi çok yüksek bir oran oluşturması öğrencilerin makam bilgisi konusunda oldukça yetersiz olduklarını göstermektedir. %29 oranıyla "hiç "seçeneğini işaretleyen öğrencilerin

tümü, anketlere verdikleri cevaplarda makamsal dikte yapmadıklarını içeren notlar yazmışlardır.

Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği ile ilgili makam ve ayakları belli bir dizi mantığı içinde sınıflayan ve birleştiren eğitim amaçlı yeterli kaynakların bulunmamasının, öğretim programına uygun ders kitaplarının hazırlanmamasının ve bu konuda yazılmış yeterli okuma parçalarının bulunmamasının öğretmenleri makamsal eğitimden uzaklaştırdığı ve bu durumun öğrenci başarısını olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir.

Bu sonuçları Özgür'ün şu ifadeleri de desteklemektedir:

"Müzik eğitimindeki en büyük eksikliklerimizden biri de, kendi müziğimizi esas alan, eğitim amaçlı çağdaş ve evrensel boyutlarda yazılmış eserlerin olmayışıdır. Bu eksikliğin en fazla hissedildiği derslerden biri de MİOY dersidir" (Özgür, 1995b:2).

Çizelge 3.3.16. Müziksel Yazma Çalışmalarında Aralık Bilgisinden Ne Ölçüde Yararlandığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	40	17
Büyük ölçüde	77	33
Kısmen	82	35
Çok az	28	12
Hiç	6	3
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.16.'da belirtildiği gibi, öğrencilerin müziksel yazma çalışmalarında aralık bilgisinden yararlanmalarına ilişkin görüşleri %17 oranında "tamamen", %33 oranında "büyük ölçüde", %35 oranında "kısmen", %12 oranında "çok az" ve %3 oranında "hiç" şeklindedir.

Yukarıdaki verilere göre, öğrencilerin müziksel yazma çalışmalarında aralık bilgisinden yararlanma durumları %35 oranla "kısmen" seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Ancak "tamamen" ve "büyük ölçüde" seçeneklerinin toplamı ile "kısmen", "çok az" ve "hiç seçeneklerinin toplamı karşılaştırıldığında ikisinin de %50 oranında olduğu görülmektedir. Bu da örneklem grubunun yarısının ezgi yazımında gerekli olan aralık bilgisine sahip olmadığını göstermektedir. Buna göre, lise son sınıf öğrencilerinde aralık kavramının yeterince pekişmemesi ve öğrendiği bilgileri müziksel yazma çalışmalarına aktaramamaları, gerek müziksel okuma, gerekse müziksel yazma çalışmalarında öğrenci başarısızlığının temel nedenlerinden biri olarak düşünülebilir.

Çizelge 3.3.17. Müziksel Yazma Çalışmalarında Ritim Yazmada Kendini Ne Ölçüde Yeterli Bulduğuna İlişkin Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	83	36
Büyük ölçüde	88	38
Kısmen	41	17
Çok az	19	8
Hiç	2	1
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.17.'de belirtildiği gibi öğrenciler, müziksel yazma çalışmalarında ezginin ritmini yazarken kendilerini, %36 oranında "tamamen", %38 oranında "büyük ölçüde", %17 oranında "kısmen" ve %1 oranında "çok az" yeterli bulmuşlardır. Kendilerini yetersiz bulan öğrenciler %1 gibi çok düşük bir oranla "hiç" seçeneğinde belirtilmiştir.

Buna göre, "tamamen" ve "büyük ölçüde" seçeneklerinin toplamı %74 gibi çok yüksek bir oran olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, öğrencilerin çok büyük bir bölümünün ezginin ritmini yazmada oldukça başarılı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 3.3.18. Müziksel Yazma Sınavında Başarısızlık Nedenlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Nedenler	Önem Derecesi										Toplam	
	I		II		III		IV		V			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ezginin ölçü sayısını-usulünü belirleyememe	21	9	35	15	**92**	40	51	22	-	-	199	86
Ezginin tonunu-makamını bulamama	66	29	**82**	35	39	17	12	5	-	-	199	86
Ezginin ses aralıklarını belirleyememe	**83**	36	62	27	30	13	24	10	-	-	199	86
Ezginin ritimlerini belirleyememe	20	9	24	10	50	22	**105**	45	-	-	199	86
Başka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Başarılı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	14

Çizelge 3.3.18.'da müziksel yazma sınavındaki başarısızlık nedenleri sıralanmıştır. Öğrencilerin yanıtlarına göre bu nedenlerin önem dereceleri aşağıda belirtilmiştir.

Buna göre; "ezginin ses aralıklarını belirleyememe" %36 oranla I. derecede, "ezginin tonunu-makamını bulamama" %35 oranla II. derecede, "ezginin ölçü sayısını-usulünü belirleyememe" % 40 oranla III. derecede ve "ezginin ritimlerini belirleyememe" %45 oranla IV. derecede önemli görülmektedir. "Başka" seçeneğinde görüş bildiren öğrenci olmamıştır.

Yukarıdaki verilere bakıldığında öğrencilerin müziksel yazma sınavındaki başarısızlık nedenlerinde ilk iki sırayı "ezginin ses aralıklarını belirleyememe" ve "ezginin tonunu-makamını bulamama" seçenekleri almıştır. Bu sonuçlar, Çizelge 3.3.14., Çizelge 3.3.15. ve Çizelge 3.3.16. ile paralellik göstermektedir. Aralık bilgisinin ve temel müzik bilgilerinin ezgi yazmada kullanabilecek düzeyde öğretilmesi ve ton-makam bilgisinin pekiştirilmesi, öğrencinin müziksel yazmasına katkıda bulunabilir.

Yine yukarıdaki verilere göre “ezginin ölçü sayısını-usulünü belirleyememe” ve “ezginin ritimlerini belirleyememe” seçeneklerinin son iki sırayı paylaşmaları, Çizelge 3.3.13. ve Çizelge 3.3.17.’deki veriler dikkate alındığında, öğrencilerin kendine güvensizliğinden, heyecanından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir. Güvensizliğin altında yeterli bilgi donanımına sahip olmamanın bulunduğu düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.19. MİOY Dersinde Motivasyonu Olumlu Yönde Etkileyecek Yöntem Ve Tekniklere Ne Ölçüde Yer Verildiğine Dair Öğrenci Görüşleri

Seçenekler	f	%
Tamamen	30	13
Büyük ölçüde	62	27
Kısmen	77	33
Çok az	47	20
Hiç	17	7
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.19.’da görüldüğü gibi MİOY dersinde motivasyonu olumlu yönde etkileyecek yöntem ve tekniklere yer vermeye ilişkin olarak öğrencilerin %13’ü “tamamen”, %27’si “büyük ölçüde”, %33’ü “kısmen”, %20’si “çok az” ve %7’si “hiç” biçiminde görüş bildirmektedir.

Yukarıdaki verilere göre derste motivasyonu olumlu yönde etkileyecek yöntem ve tekniklere yer verme ölçüsü %33 oranıyla “kısmen” seçeneğinde yoğunlaşmıştır.

MİOY öğretim programının belli bir hedefi bulunmaktadır. Bu hedefe ulaşmak için birçok araç-gereç, yöntem-teknik, ödev ve etkinliğe yer verilir. Uygun yöntem ve teknikler kullanıldığında öğrencinin derse olan ilgi ve isteğinin artacağı böylece öğrenciye istendik davranışlar edindirmenin kolaylaşacağı düşünülmektedir.

Çizelge 3.3.20. Öğrencilerin Etkili Bir MİOY Dersine İlişkin Görüş Bildirme Durumları

Görüş Bildirme Durumu	f	%
Görüş Bildirenler	182	78
Görüş Bildirmeyenler	51	22
Toplam	**233**	**100**

Çizelge 3.3.20.'de görüldüğü gibi öğrencilerin %78'i etkili bir MİOY dersine ilişkin olarak sorulan açık uçlu soruya görüş bildirirken, %22'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

Öğrencilerin görüşlerini sayısal verilerle ifade edebilmek için aşağıdaki çizelge oluşturulmuştur.

Çizelge 3.3.21. Öğrencilerin Etkili Bir MİOY Dersine İlişkin Görüş Ve Önerileri

	Öğrencilerin Önerileri	f	%
1	MİOY için ayrılan ders saatleri arttırılmalıdır	82	45
2	Sınıflardaki ve çalışma odalarındaki piyanolar akordlu olmalıdır	40	22
3	Üniversite yetenek sınavına yönelik çalışmalar yapılmalıdır	34	19
4	Kadrolu MİOY öğretmeni olmalıdır	33	18
5	Sınıf, öğrenci düzeyine göre ikiye bölünmelidir	30	16
6	Fiziki şartlar iyileştirilmelidir	28	15
7	MİOY dersi günün son saatlerinde olmamalıdır	20	11
8	Ders sırasında sınıfta sessizlik sağlanmalıdır	17	9
9	İşlenen konularla ilgili yeteri kadar tekrar yapılmalıdır	8	4

Çizelge 3.3.21.'de öğrencilerin büyük çoğunluğu MİOY için ayrılan ders saatlerinin arttırılması görüşündedir. Halen uygulanmakta olan öğretim programında MİOY dersi için ayrılan süre lise son sınıf için haftada 4 saattir ve tüm alan dersleri içinde en yüksek ders saatine sahiptir. Bunun yeterli bir sayı olduğu

düşünülmektedir. Ancak hazırlık ve birinci sınıfta yeterli ders saatinin olmamasının ve yeterli eğitim alınmamasının öğrenciyi bu düşünceye yönelttiği düşünülmektedir. Ayrıca sınıfta sessizliğin sağlanması ve bu dersin günün son saatlerinde olmamasının öğrencilerin önerileri arasında bulunması da bu dersten öğrencilerin yeteri kadar yararlanamadığını göstermektedir.

Çizelgede, sınıflardaki ve çalışma odalarındaki piyanoların akordlu olması ve derslerde üniversite yetenek sınavına yönelik çalışmaların yapılması da ağırlıklı olarak öğrencilerin beklentileri arasındadır. Ayrıca öğrencilerin okullarındaki fiziki şartların iyileştirilmesini de istedikleri görülmektedir.

Ayrıca öğrenciler, AGSL'lerde kadrolu MİOY öğretmenlerinin olması gerektiğini belirtmişlerdir. Ders başarısının arttırılması için sınıfların öğrenci düzeyine göre ikiye bölünmesi ve işlenen konuların yeteri kadar tekrarının yapılması gerektiği de öğrencilerin önerileri arasındadır.

Tüm bu önerilerin amacı, AGSL'lerdeki eksiklikleri öğrenci gözüyle bakarak irdelemek ve var olan sorunlara kalıcı çözümler üretmektir. Bazı durumlar öğrencilerin bizzat yaşadıkları sıkıntılardan öğrenilebilir. Sönmez (1990) şöyle demektedir: "Benim gerçek öğretmenlerim, öğrencilerimdir".

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, önceki bölümde sergilenmiş olan bulgulara ve yorumlara bağlı olarak ulaşılan sonuçlar ile bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

4.1. MİOY Dersinde Verimli Olabilmek İçin Gerekli Fiziksel Koşullara İlişkin Sonuçlar

1. AGSL'lerin yarıya yakın bölümünün kendi binasında eğitim-öğretime devam etmesine karşın, %53 oranındaki AGSL'nin geçici binalarda diğer liselerle birlikte eğitimini sürdürmesi, öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyen bir sonuç olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca öğrencilerin %58'i çalışma odalarının büyük oranda yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Bu bulgular sonucunda, AGSL'lerde müzik eğitiminin amacına uygun yapılabilmesi için donanımlı binalara ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır.

4.2. MİOY Dersinde Kullanılan Kaynaklara Ve Araçlara İlişkin Sonuçlar

1. İlk yıllarda ve büyük illerde açılan AGSL'lere oranla, son yıllarda ve küçük illerde açılan AGSL'lerde daha az sayıda piyanonun bulunması, bu AGSL'lerin sınırlı malzemelerle açıldığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Bunun yanında öğrencilerin %80'i, okullarındaki piyanoların akordsuz olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum da, MİOY dersinin hedeflerine ulaşmada önemli ölçüde engel oluşturduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

2. MİOY dersinde %87 oranıyla "Solfej-Muammer Sun" ve %80 oranıyla "Lavignac IA" kitapları kaynak olarak kullanılmaktadır. Bunun yanında %20 oranındaki AGSL'lerde "Lavignac IIA" kitabının kullanılması, okullar arasındaki eğitimde önemli düzeyde farklılıklar olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

AGSL'lerde okutulmakta olan birçok dersin öğretim programına uygun ders kitapları hazırlanmasına karşın MİOY dersinin öğretim programına uygun kitaplar henüz hazırlanmamıştır. Bu da her sınıf seviyesine uygun kitapların yazılması gerektiği sonucunu bir kez daha gündeme getirmektedir.

3. Öğretilen konuların kalıcı olmasıyla, kullanılan araç-gerecin niteliği ve çeşitliliği birbiriyle doğru orantılıdır. Öğrencilerin %54'ünün, MİOY dersine bireysel çalışabilecekleri bilgisayar programlarını tanımadıkları tespit edilmiştir. Ders öğretmenlerinin, öğrencilere büyük kolaylık sağlayacak bu tür programları tanıtmadıkları ve öğrencileri yönlendirmedikleri sonucuna varılmıştır.

Ayrıca AGSL'lerin %93'ünün ders aracı olarak genellikle piyanoyu kullandığı, %20'sinin piyanonun dışında kemanla ders yaptığı, cd ve kasetlerden yararlandığı saptanmıştır.

4.3. Öğrencilerin MİOY Dersinde Yaşadıkları Öğrenme Güçlüklerine İlişkin Sonuçlar

1. Öğrencilerin %91'inin haftalık ders programında MİOY dersine ayrılan süreyi yetersiz buldukları saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerin açık uçlu anket sorusuna verdikleri yanıtlarda MİOY dersinin, öğrencilerin daha verimli olacağı saatlerde yapılması gerektiği yer almaktadır.

2. AGSL öğrencilerinin %39 oranla MİOY dersine, %37 oranla da deşifreye sadece sınavlardan önce çalıştığı tespit edilmiştir.

Bu bulgular, öğrencilerin MİOY dersine yeterince çalışmadıklarını ve ne şekilde çalışmaları gerektiğini bilmedikleri sonucunu ortaya çıkarmıştır.

3. MİOY dersi öğretmenlerinin derslerini işlerken önem verdikleri temel boyutların sırasıyla müziksel işitme, müziksel yazma, müziksel okuma, temel müzik bilgileri ve müziksel yaratma şeklinde olduğu tespit edilmiştir.

Bu durum, ders öğretmenlerinin MİOY dersinin önemli bir boyutunu oluşturan müziksel yaratmaya yeterli zaman ayırmadıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

4. MİOY dersi öğretmenlerinin kullandıkları okuma parçalarının %53 oranıyla öğrencilerin ses sınırına uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum öğrencilerin çok tiz ya da çok pes olan bölümleri temiz okuyamadığı ve ders başarısını olumsuz etkilediği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

5. AGSL öğrencilerinin okuma parçalarını hiçbir ön hazırlık yapmadan sadece ses-süre-hız açısından okumaya çalıştıkları ve okuma sırasında form bilgisine dikkat etmedikleri tespit edilmiştir. Ayrıca AGSL son sınıf öğrencilerinin %70 gibi yüksek bir oranla form bilgisi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığı saptanmıştır.

Bu bulgular, müziksel okuma sırasında nasıl bir ön hazırlık yapılması gerektiğinin bilinmediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

6. AGSL son sınıf öğrencilerinin %72'sinin müziksel okumada müzikaliteye önem vermedikleri tespit edilmiştir.

7. Ders öğretmenlerinin sadece %28'inin müziksel okuma sırasında okuma parçalarının armonik yapısına uygun akor ve figürler kullanarak eşlik yaptığı

saptanmıştır. Bu da çok az sayıda ders öğretmeninin piyanoda eşlik yapma becerisine sahip olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. %39 oranındaki ders öğretmeninin ise aynı zamanda okuma parçasının ezgisini de çaldığı tespit edilmiştir.

8. Öğrencilerin deşifre çalışmalarında kendilerini %68 oranda yetersiz buldukları saptanmıştır. Müziksel okumada öğrencilerin en çok kullandıkları yöntemler, parçayı çalışmadan önce çalgılarıyla baştan sona çalmaları (%31), okuma parçasını hem çalıp hem de okumalarıdır (%25). Bu durum, öğrencinin aralık düşünmeden, tona girme çalışması yapmadan ve edindiği bilgileri kullanmadan deşifre yaptığını düşündürmektedir.

9. AGSL öğrencilerinin müziksel yazma çalışmalarında %59 oranla ezginin ölçü sayısını belirledikleri ve %74 oranla ezginin ritimlerini yazmada başarılı oldukları tespit edilmiştir.

10. Öğrencilerin %52'sinin ezginin tonunu, %86'sının ise ezginin makamını belirleyemedikleri tespit edilmiştir. Bu da öğrencilerin özellikle makam bilgisi konusunda oldukça yetersiz olduğunu göstermektedir.

Bu bulgular, lise son sınıf öğrencilerinin alt yapılarında eksiklikler olduğu ve makamsal ezgileri içeren kaynakların çok fazla olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

11. AGSL öğrencilerinin %50'sinin müziksel yazma çalışmalarında aralık bilgisinden yararlanmada yetersiz oldukları görülmüştür. Ayrıca ezgideki ses aralıklarını belirleyememenin, müziksel yazma sınavındaki başarısızlık nedenlerinde de ilk sırayı aldığı saptanmıştır. Bu da, daha önce değinildiği gibi öğrencilerin MİOY dersine çalışma yöntemlerini bilmedikleri ve bu derse düzenli çalışmadıkları sonucunu bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

12. Motivasyonun öğretimde ne kadar etkili olduğu bilinen bir gerçektir. Öğrencinin derse olan ilgisi ve isteği motivasyona bağlı olarak artar ya da azalır.

Öğrencilerin %60'ı MİOY dersi öğretmenlerinin motivasyonu olumlu yönde etkileyecek yöntem ve tekniklere yer vermediğini belirtmiştir. Bu da ders öğretmenlerinin motivasyona yeteri kadar önem vermediği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Öneriler

Bu sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. AGSL'lerin müzik eğitiminin amacına uygun donanımlı binalarda eğitim görmesi sağlanmalı ya da var olan binaların fiziki koşulları müzik eğitimine uygun hale getirilmelidir.

2. Öğrencilerin çalışabilmesi için bu okullarda yeterli sayıda piyano bulundurulmalı ve bu piyanoların düzenli olarak bakım, onarım ve akordunun yapılması sağlanmalıdır.

Bilindiği gibi piyano ve diğer çalgıların bakım ve onarımı sadece AGSL'lerde değil birçok kurum ve kuruluşlarda sorun olmaktadır. Üniversitelerin ilgili birimlerinde çalgı bakım ve onarımla ilgili ana bilim dallarının açılması ile yeterli eleman yetişeceği düşünülmektedir. Bu elemanlara, gereksinim doğrultusunda çeşitli kadroların verilmesi ile bu soruna kalıcı bir çözüm sağlanabilir.

3. Öğrencilerin ses genişliği göz önüne alınarak MİOY dersi öğretim programına uygun her sınıf düzeyindeki ders kitapları, en kısa zamanda öğrenci ve öğretmen kitabı olarak ayrı ayrı hazırlanmalıdır.

4. Öğrencilerin müziksel işitme ve yazmasını geliştirecek bilgisayar programları öğrencilere tanıtılmalıdır. Öğretmenlere, MİOY dersine ait yeni yöntem ve teknikler hakkında bilgi sahibi olmaları ve bu tür bilgisayar programlarını kullanabilmeleri için hizmet içi eğitim kursları verilmelidir.

5. Öğretmenler, günlük hayatta dinlenilen ve kullanılan çalgılara da ders içinde yer vermelidir. Böylece öğrencilerin derse olan ilgilerinin artacağı ve okul dışında dinledikleri müziklerde yer alan çalgıların tınılarını tanımalarına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

6. MİOY dersi, birçok dersin temelini oluşturduğundan hazırlık sınıfında ve lise 1. sınıfta yoğun olarak işlenmeli, bu nedenle de ders saatleri arttırılmalıdır. Ayrıca ders öğretmenleri, ilk yıldan itibaren öğrencileri çalışma yöntemleri konusunda bilgilendirmelidir.

7. Müziksel yaratmanın, öğrenilen tüm bilgilerin kullanımına yönelik olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle MİOY dersinin öğretim programına, dersin temel ögelerinden biri olan müziksel yaratma ile ilgili hedefler eklenmelidir.

8. Alanında yeterli düzeyde bilgi birikimine ve dersin temel çalgısı olan piyanoyu iyi derecede kullanabilme yetisine sahip MİOY öğretmenlerinin seçimine özen gösterilmelidir. AGSL'ye öğretmen seçiminde, üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerinden oluşan akademik bir kurul görev almalıdır.

9. Diğer alan derslerindeki konular, her sınıfın seviyesi doğrultusunda MİOY konularına paralel olacak biçimde hazırlanmalıdır.

10. AGSL'lerdeki öğrenci kapasitesinin artması için bu okullara daha fazla öğrencinin başvurması sağlanmalıdır. Bunun için de ilköğretim okullarındaki öğrencilere ve müzik öğretmenlerine AGSL'lerin eğitimini tanıtacak broşürler hazırlanarak dağıtılmalı, yetenekli öğrencilerin başvuru sayılarının arttırılmasına çalışılmalıdır. AGSL'ye sınavla öğrenci alırken bu okulların eğitimini gerçekten başarabilecek düzeyde öğrencilerin seçilmesine özen gösterilmelidir.

KAYNAKÇA

AKGÜL, Dolunay. (1997). **Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Keman Eğitimi Sürecinin Değişkenlerinin Analizi, Yorumlanması ve Öneriler.** Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ALBUZ, Aytekin. (1996). *AGSL Müzik Bölümlerinde Uygulanan Müziksel İşitme-Okuma Dersinin Önemi, İçeriği ve Sorunları.* **I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu.** Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü.

ARIKAN, Rauf. (2000). **Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma.** Ankara: Gazi Kitabevi.

AYDOĞAN, Salih. (1998). **Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Müziksel İşitme Okuma Öğretimi.** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

AYDOĞAN, Salih, Ü. ÖZGÜR. (1999). **Müziksel İşitme Okuma.** Ankara: Sözkesen Matbaası.

BAŞ, Ercan. (2000). **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü 1993/1994 Girişli Öğrencilerin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimi Başarıları Arasındaki İlişki.** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

CANGAL, Nuran, ERDENER Yıldıray. (1977). **Müzik Formları.** Ankara: MEB Yayınları.

FINKELSTEIN, Sidney. (1986). **Müzik Neyi Anlatır.** *Çev. M. Halim Spatar.* İstanbul: Kaynak Yayınları.

HACHETTE Gelişim. (1983). **Alfabetik Genel Kültür Ansiklopedisi.** İstanbul: Gelişim Yayınları.

KARASAR, Niyazi. (2003). **Bilimsel Araştırma Yöntemi.** Ankara: Nobel Yayıncılık.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI. Orta Öğretim Genel Müdürlüğü. (1999). **Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yönetmeliği.** Ankara.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI. (1999). **Tebliğler Dergisi,** Mayıs, 2560, 368.

NAZLIMOĞLU, Eda. (2003). **AGSL'deki Müziksel İşitme Okuma Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi.** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ÖZ, Çiğdem. (1999). **AGSL'den G.Ü. G.E.F. Müzik Eğitimi Bölümüne Gelen Öğrencilerin Piyano Dersindeki Başarılarının İncelenmesi.** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ÖZGÜR, Ülkü. (1995a). *Mesleki Müzik Eğitiminde Deşifrenin Önemi.* **Filarmoni Sanat, Mayıs 1995.**

ÖZGÜR, Ülkü. (1995b). *Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersinde Yapılan Dikte Çalışmalarının Yeri ve Önemi.* **Filarmoni Sanat, Mayıs 1995.**

ÖZGÜR, Ülkü. (1996). *AGSL Müzik Bölümlerinde Okutulmakta Olan Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersinin İçeriği, Sorunları ve Çözümüne İlişkin Ders Öğretmenlerinin Görüşleri.* **I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu.** Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü.

ÖZGÜR, Ülkü. (2001). *Eşlikli Okumanın Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müziksel Gelişimine Katkıları.* **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, Temmuz 2001,** 933.

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali. (1994). **Büyük Türkçe Sözlük.** Ankara: Arkadaş Yayınevi Yayınları.

SAY, Ahmet. (1985). **Müzik Ansiklopedisi.** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları. Cilt 2.

SÖNMEZ, Veysel. (1997). **Sevgi Eğitimi.** Ankara: Anı Yayıncılık.

SUN, Muammer. (1998). **Türk Müziği Makam Dizileri.** Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.

TÜRKMEN, Emel Funda. (1999). **Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Ses Problemleri.** Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (YayınlanmamışYüksek Lisans Tezi).

UÇAN, Ali. (1994). *Kuruluşunun 75. Yılında ve İki Binli Yılların Eşiğinde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü ve Türkiye'de Müzik Öğretmeni Eğitimi.* **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi.**

UÇAN, Ali. (1995). **AGSL Müzik Bölümleri Modelinin Yapısı, Niteliği, Kapsamı ve Dayandığı Temeller.** AGSL Müzik Bölümleri Semineri Bildirisi. Bursa: Uludağ Üniversitesi.

UÇAN, Ali. (1996). **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi.** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, Ali. (1997). **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar.** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

YILDIRIM, Şebnem. (1998). **Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müzik Alan Derslerindeki Başarıları İle Genel Bilgi alanı Derslerindeki Başarılarının İncelenmesi.** Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

EKLER

AÇIKLAMA

Bu anket, "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Müziksel İşitme-Okuma-Yazma Dersinde Karşılaştıkları Sorunlar" konulu araştırma için gerekli bilgilerin edinilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Anket, AGSL'de okumakta olan Lise 3. sınıf öğrencilerine uygulanacaktır. Bu araştırma ile, Müziksel İşitme-Okuma-Yazma dersinde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrenci görüşleri tespit edilip çözüm önerileri geliştirilerek daha etkin bir öğretimin sağlanması hedeflenmektedir.

Bu ankette elde edilecek bilgiler yalnız bu araştırma için kullanılacaktır. Anketi cevaplandıranlara ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır.

Bu araştırmanın amacına ulaşması, ankette yer alan soruların tarafsız, eksiksiz ve içtenlikle cevaplandırılmasına bağlıdır.

Yardımlarınız ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Köksal APAYDINLI

Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

ANKET SORULARI

…….. ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ

1) Öğrenim gördüğünüz AGSL kendi binasında mı hizmet vermektedir?

( ) a) Evet ( ) b) Hayır

2) Okulunuzda MİOY dersini amaçları doğrultusunda çalışabileceğiniz odalar ne ölçüde yeterlidir?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

3) Okulunuzda kaç tane piyano var?

( ) a) 15'ten fazla ( ) d) 5'ten az

( ) b) 10-15 arası ( ) e) Hiç

( ) c) 5-10 arası

4) Okulunuzdaki piyanoların akordu düzenli olarak yapılıyor mu?

( ) a) Evet ( ) b) Hayır

5) MİOY derslerinde aşağıda verilen kaynaklardan hangisi/hangilerini kullanmaktasınız? (Birden fazla şık işaretlenebilir)

( ) a) Solfej - M. SUN

( ) b) Lavignac I-A

( ) c) Lavignac II-A

( ) d) Bona ve Müzik Teorisi - V. TABAKOĞLU

( ) e) Müziksel İşitme Okuma I - U. ÖZGÜR / S. AYDOĞAN

( ) f) Müziksel İşitme Okuma II - U. ÖZGÜR / S. AYDOĞAN

( ) g) A. Lazzari

( ) h) Başka (lütfen belirtiniz)…….....

6) MİOY dersine ilişkin tek ses-çok ses duyma/yazma, akor ve çevirimlerini duyma/yazma, tek ses-çok ses tonal/makamsal ezgi yazımı gibi konuları bireysel çalışabileceğiniz bilgisayar destekli müzik programları ile ilgili olarak aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanını işaretleyiniz.

( ) a) Bu tür programları tanıyorum ve kullanıyorum

( ) b) Bu tür programları tanıyorum ama kullanmıyorum

( ) c) Bu tür programları tanımıyorum

7) Öğretmeniniz MİOY dersinde piyano, org dışında aşağıdaki çalgılardan hangisini/hangilerini kullanmaktadır? (Birden fazla şık işaretlenebilir)

( ) a) Akordeon

( ) b) Telli çalgılar (gitar, bağlama, ud, vb.) Lütfen belirtiniz……...

( ) c) Yaylı çalgılar (keman, viyola, çello, kemençe, vb.) Lütfen belirtiniz……..

( ) d) Nefesli çalgılar (yan flüt, trompet, ney, vb.) Lütfen belirtiniz……..

( ) e) Cd ve kasetler

8) MİOY dersi için ayrılan haftalık ders saati sizce yeterli midir?

( ) a) Tamamen

( ) b) Büyük ölçüde

( ) c) Kısmen

( ) d) Çok az

( ) e) Hiç

9) MİOY dersine çalışmak için ayırdığınız zaman dilimini işaretleyiniz.

( ) a) Her gün 1 saat

( ) b) Her gün 2 saat

( ) c) Haftada 3 gün birer saat

( ) d) Derslerden önce

( ) e) Sınavlardan önce

( ) f) Başka (lütfen belirtiniz)……..

10) Aşağıda MİOY dersinde işlenen temel boyutlar verilmiştir. Bu boyutları öğretmeninizin verdiği öneme göre 1,2,3,4,5 biçiminde sıralayınız.

( ) Müziksel işitme

( ) Müziksel okuma

( ) Müziksel yazma

( ) Müziksel yaratma

( ) Temel müzik bilgileri

11) MİOY dersinde okuduğunuz müziksel okuma (solfej) parçalarını kendi ses sınırınıza ne ölçüde uygun bulmaktasınız?

( ) a) Tamamen
( ) b) Büyük ölçüde
( ) c) Kısmen
( ) d) Çok az
( ) e) Hiç

12) Müziksel okumada dikkat ettiğiniz unsurları önemine göre 1,2,3,4 biçimde sıralayınız.

( ) Okuma parçasını ses, süre, hız açısından doğru okuma
( ) Okuma parçasını ölçü sayısı/usul, ton/makam gibi ögelere dikkat ederek okuma
( ) Okuma parçasını form bilgisine dikkat ederek okuma
( ) Okuma parçasını tonal/makamsal yapılanmaya ve geçkilere dikkat ederek okuma

13) Müziksel okuma çalışmaları sırasında öğretmeniniz aşağıdaki eşlik modellerinden hangisi uygulamaktadır?

( ) a) Aynı zamanda okuma parçasının ezgisini de çalıyor
( ) b) Okuma parçasının belirli yerlerinde ses basarak kontrol ediyor
( ) c) Okuma parçasının armonik yapısına uygun akor ve figürler kullanıyor
( ) d) Hiç eşlik yapmıyor

14) MİOY dersi kapsamında müziksel okuma çalışırken hangi yöntemi kullanıyorsunuz?

( ) a) Okuma parçasını çalışmadan önce çalgımla baştan sona bir kez çaldıktan sonra çalışmaya başlarım
( ) b) Okuma parçasının ilk notasını çalgımdan ses aldıktan sonra parçayı okumaya başlarım
( ) c) Çalgımdan önce la sesi alıp, kendi sesimle okuma parçasının tonu/makamı ile ilgili tona/makama girme çalışması yaptıktan sonra okumaya başlarım
( ) d) Okuma parçasını hem çalarım, hem okurum
( ) e) Başka (lütfen belirtiniz)…….....

15) MİOY dersi esnasındaki deşifre (ön okuma) çalışmalarında kendinizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

( ) a) Tamamen
( ) b) Büyük ölçüde
( ) c) Kısmen
( ) d) Çok az
( ) e) Hiç

16) Ders dışında MİOY dersi için deşifre (ön okuma) çalışmalarına ayırdığınız zaman dilimini işaretleyiniz.

( ) a) Her gün 1 saat
( ) b) Her gün 2 saat
( ) c) Haftada 3 gün birer saat
( ) d) Derslerden önce
( ) e) Sınavlardan önce
( ) f) Başka (lütfen belirtiniz)……..

17) Müzikalite (Müzikal Duyarlılık); bestelenmiş bir yapıtın ya da okuma parçasının yorumlanabilmesi için, parçayı nota üzerinde belirtilen nüans terimleri (p, mf, f, cresendo, decresendo, vb.), hız terimleri (adagio, moderato, allegro, ritardando, a tempo, vb.), seslendirim teknikleri (legato, staccato, portato, vb.) ve/veya dönüş işaretleri gibi detaylara dikkat ederek okumaya denir.

Yukarıdaki tanıma göre müziksel okumada müzikaliteyi ne ölçüde uygulamaktasınız?

( ) a) Tamamen
( ) b) Büyük ölçüde
( ) c) Kısmen
( ) d) Çok az
( ) e) Hiç

18) Okuma parçalarının form (motif-cümle-dönem) analizini yaparken kendinizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

( ) a) Tamamen
( ) b) Büyük ölçüde
( ) c) Kısmen
( ) d) Çok az
( ) e) Hiç

19) Müziksel okuma sınavındaki başarısızlığın nedenlerini önemine göre 1,2,3,4,5,6 biçiminde sıralayınız.

( ) Okuma parçasının tonuna/makamına girememe

( ) Okuma parçasının ritimlerini algılayamama

( ) Okuma parçasını aralık düşünerek okumama

( ) Okuma parçasını olması gerekenden daha hızlı okuma

( ) Okuma parçasını okurken detone olma (temiz okuyamama)

( ) Dikkat eksikliğinden dolayı konsantre olamama

20) Müziksel yazma çalışmalarında duyduğunuz ezginin ölçü sayısını/usulünü belirlemede kendinizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

21) Müziksel yazma çalışmalarında duyduğunuz ezginin tonunu belirlemede kendinizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

22) Müziksel yazma çalışmalarında duyduğunuz ezginin makamını belirlemede kendinizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

23) Müziksel yazma çalışmalarında aralık bilginizden ne ölçüde yararlanıyorsunuz?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

24) Ritim yazmada kendinizi ne ölçüde yeterli buluyorsunuz?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

25) Müziksel yazma sınavında başarısızlığın nedenlerini önem sırasına göre 1,2,3,4,5 biçiminde sıralayınız.

( ) Ezginin ölçü sayısını/usulünü belirleyememe

( ) Ezginin tonunu/makamını bulamama

( ) Ezginin ses aralıklarını belirleyememe

( ) Ezginin ritimlerini belirleyememe

( ) Başka (lütfen belirtiniz)…….....

26) MİOY dersinde motivasyonunuzu olumlu yönde etkileyecek yöntem ve etkinliklere ne ölçüde yer verilmektedir?

( ) a) Tamamen ( ) d) Çok az

( ) b) Büyük ölçüde ( ) e) Hiç

( ) c) Kısmen

27) Etkili bir MİOY dersine ilişkin görüşleriniz ve önerileriniz nelerdir? Lütfen maddeler halinde belirtiniz.

……

……

……

……

……

……....